

เหตุการณ์ 9/11 กับสงครามอิรักในสังคมไทย

แทบทันทีหลังเกิดเหตุการณ์วินาศกรรมวันที่ 11 กันยายน 2544 (9/11) ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ศูนย์วิจัยกรุงเทพโพลล์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ก็ได้ทำการสำรวจความเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ช่วงวันที่ 12-13 กันยายน ว่า “ประชาชนคิดอย่างไรกับการก่อวินาศกรรมที่ประเทศสหรัฐอเมริกา”¹ ซึ่งผลการสำรวจแบบสุ่มตัวอย่างประชากรที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 1,297 คน พบว่า ประชากรตัวอย่าง

ร้อยละ 98.8 ทราบข่าวเกี่ยวกับการก่อวินาศกรรมที่นครนิวยอร์กและวอชิงตันดีซี

ร้อยละ 52.9 เชื่อว่าสหรัฐอเมริกาจะโจมตีตอบโต้ผู้ก่อการร้าย

ร้อยละ 42.4 เชื่อว่าวินาศกรรมครั้งนี้มีโอกาเป็นชนวนสู่สงครามโลก ในขณะที่ร้อยละ 41.9 คิดว่าไม่น่าจะเป็นชนวนของการเกิดสงครามโลก

ร้อยละ 65.8 คิดว่ารัฐบาลไทยควรแสดงความเสียใจต่อรัฐบาลสหรัฐฯ ในขณะที่ร้อยละ 35.2 เห็นว่ารัฐบาลควรประณามผู้ก่อการร้าย ร้อยละ 29.8 คิดว่ารัฐบาลควรวางตัวเป็นกลาง และร้อยละ 16.4 คิดว่ารัฐบาลควรสนับสนุนสหรัฐฯตอบโต้ผู้ก่อการร้าย

นอกจากนี้ ร้อยละ 78.6 คิดว่าประเทศไทยจะได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 69.2 คิดว่าน้ำมันจะราคาแพงขึ้น มีเพียงร้อยละ 2.5 ที่คิดว่าไม่น่าจะมีผลกระทบใดๆต่อประเทศไทย และ ร้อยละ 56.4 คิดว่า การก่อวินาศกรรมที่คล้ายคลึงกันมีโอกาสเกิดขึ้นในประเทศอื่น แต่ร้อยละ 33.8 คิดว่าไม่น่าจะเกิดขึ้น ในขณะที่ ร้อยละ 63.8 ต้องการให้รัฐบาลไทยดำเนินการเร่งด่วนในเรื่องการเข้มงวดคนต่างด้าวเข้าเมือง ร้อยละ 49.3 เห็นว่ารัฐบาลไทยควรเร่งดำเนินการด้านข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ ร้อยละ 47.6 คิดว่าควรเร่งดำเนินการด้านการรักษาความปลอดภัยในสถานที่สำคัญ และ ร้อยละ 30.2 มองว่าควรเร่งเตรียมการรับมือกับการก่อวินาศกรรม

ผลการสำรวจของศูนย์วิจัยกรุงเทพโพลล์ข้างต้น จะสามารถถือเป็นสิ่งสะท้อนผลการวางกรอบการนำเสนอเหตุการณ์ 9/11 ของสื่อมวลชนไทยเช่นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนในระดับหนึ่งได้หรือไม่?

¹ “ประชาชนคิดอย่างไรกับการก่อวินาศกรรมที่ประเทศสหรัฐอเมริกา” ศูนย์วิจัยกรุงเทพโพลล์ (13 กันยายน 2544).

5.1 9/11 กับ อิสลาม/มุสลิม ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

5.1.1 การวางกรอบเหตุการณ์ 9/11 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 12 กันยายน 2544 ได้อุทิศพื้นที่รวมเกือบเต็ม 2 หน้ากระดาษ(น. 1, 12, 19)ให้กับข่าว 9/11 เริ่มจากการพาดหัวข่าว " 'บินลาติน' ถล่มสหรัฐจ่อสงครามโลก" ซึ่งสรุปไปเรียบร้อยแล้วว่า "บินลาติน" คือผู้ก่อการ "ถล่ม" สหรัฐอเมริกา และเป็นผู้เปิดฉากสงครามโลกครั้งใหม่

พาดหัวข่าวข้างต้นทำหน้าที่เป็นชื่อเรื่อง ตามมาด้วยความนำคือ "จีโบอิง 767 พุ่งใส่ 2 ตึกเวิลด์เทรด คนตายนับหมื่น 'วอชิงตัน' ก็โดนเผา 'เพนตากอน' ไทยเตรียมพร้อม" ก่อนจะสรุปใจความสำคัญว่า—ประวัติศาสตร์โลกตะลึงผู้ก่อการร้ายก่อเหตุอภิมหาสะเทือนขวัญช็อกชาวโลก ใช้เครื่องบิน 2 ลำพุ่งชนตึกแฝด "เวิลด์เทรดเซ็นเตอร์" สูง 110 ชั้น กลางมหานครนิวยอร์กจนพังครืนแหลกเป็นผุยผงทั้ง 2 หลัง ผู้คนกว่า 4 หมื่นบาดเจ็บล้มตายปลิวหล่นจากตึกเป็นใบไม้ร่วง แฉนาทียของขบวนการก่อการร้าย เครื่องบินลำแรกพุ่งชนตึกหนึ่งจนไฟไหม้ ห่างแค่ 18 นาที ก็เกิดเหตุเครื่องบินลำที่สองพุ่งทะลวงทึมตึกอีกหลังตามอีกลำ "บุช" สลดออกแถลงการณ์ทันควัน ระบุเป็นการก่อวินาศกรรมครั้งร้ายแรงในประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา เชื่อฝีมือผู้ก่อการร้ายหัวรุนแรง "บิน ลาติน" ที่เคยประกาศของเวรสหรัฐ อีกเลี้ยวต่อมากระทรวงกลาโหมสหรัฐตกเป็นเหยื่อวินาศกรรมตามหลังห่างกันเพียงไม่ถึงชั่วโมง ถูกเครื่องบินพุ่งชน แล้วถูกถล่มซ้ำด้วยระเบิด 2 ลูก พังทลายราบเป็นหน้ากลอง—และให้รายละเอียดของเหตุการณ์เป็นลำดับต่อไปว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ในเหตุวินาศกรรมสหรัฐครั้งนั้น โดยจัดแบ่งเป็น 61 หัวข่าวย่อยหรือตอน คือ

โลกตะลึง บีมตึกเวิลด์เทรด
ระเบิดซ้ำครั้งที่สอง
ชี้ชัดก่อการร้ายจีเครื่องบินพุ่งชน
ตึกถล่มทั้งหลัง
มีคนอยู่ในตึกกว่า 40,000 คน
เผยเคยถูกก่อวินาศกรรมปี 36
เชื่อเครื่องบินถูกจี้มาก่อวินาศกรรม
บุชยืนยันเป็นวินาศกรรม
สั่งปิดสนามบินทันที

กระทรวงกลาโหมฯ ก็โดนบอมบ์ด้วย
 สุดสะเทือนขวัญชาวโลก
 ซ็อก! ถล่มทั้งสองตึก
 ทั่วโลก “ซ็อก” สุดขีด
 ปลิวหล่นจากตึกเป็นไปไม่ร่วง
 บริษัทคนไทยพินาศไปด้วย
 เพนตากอนโดนถล่มตาม
 บินไทยย้อนกลับเกาะกวม
 ฝีมือ “บินลาดิน”
 นายกะผู้ดีเรียกประชุมฉุกเฉิน
 คนไทยนิวยอร์กสุดระทึก
 สนง. ททท.-บีไอไอ-กสิกรไทยพังด้วย
 สาวลูกครึ่งไทยติดอยู่ในตึก
 เคยประกาศจองเวร 3 สัปดาห์ก่อน
 ราคาทองโลกพุ่งกระชูด
 ส่งเอฟ 16 ขวางบนท้องฟ้า
 ซึ่หน่วยข่าวกรองหละหลวม
 เผยให้แผนเหนือเมฆพุ่งชนตึก
 2 กลุ่มปาเลสไตน์ปฏิเสธไม่เกี่ยว
 “นาโต” ประชุมฉุกเฉิน
 ทั่วโลกประณามวายร้าย
 เครื่องบินปริศनाव่อนเหนือน่านฟ้าสหรัฐฯ
 ไทย 1,000 คน อันตราย
 ยังไม่รู้ชะตากรรมคนไทยในตึกเวิลด์เทรด
 ร้านอาหารไทยเสียหายหลายแห่ง
 ผู้ว่านิวยอร์กชี้คนตายมหาศาล
 อเมริกันแอร์ไลน์ ระบุนเครื่องบินหาย 2 ลำ
 ชนปาเลสไตน์ให้ร้องทั่วเมือง
 ราคาน้ำมันพุ่งหลัง-ยกเลิกเที่ยวบิน

สหรัฐฯยังไม่ประกาศเตรียมพร้อม
 ตาลีบันประณามถล่มสหรัฐฯ
 นอฮตราดามุสทำนายเปะ
 ตำรวจไทยยับทันที
 ทูตอเมริกาแจ้งข่าว ผบ.ตร.
 คุ่มเข้ม 3 สถานทูต
 ยังไม่รู้ชะตากรรมเจ้าหน้าที่ ท.ท.ท.
 นายกฯสั่งตั้งกำลังสถานทูต
 ห่วงผลกระทบให้ไทยเตรียมรับมือ
 เตรียมสั่งปิดตลาดหุ้น
 ห่วงตลาดหุ้นร่วงเรียกประชุมด่วน
 เตือนประหยัดค่าใช้จ่ายทุกอย่าง
 นายกฯสั่งจับตาสถานการณ์
 เตรียมรับมือสถานการณ์เศรษฐกิจ
 "บิ๊กจิ๋ว" สั่งทหารไทยเตรียมพร้อม
 นายกฯสั่งอารักขาสถานทูตอเมริกา
 "บิ๊กจิ๋ว" สั่งอารักขาบุคคลสำคัญ
 "นายกฯทักษิณ" เรียกประชุมฉุกเฉิน
 แบงก์ชาติเกาะติดเงินบาท
 หวั่นแห่ไถ่ถอนกองทุน
 สั่งสำรองน้ำมันเต็มอัตราศึก
 งานบางกอกเจมส์พลอยแย้
 อารักขาสถานกงสุลเชียงใหม่

กรอบที่ชัดเจนของการรายงานเหตุการณ์นี้ก็คือ การก่อการร้าย² โดยมีประเด็นหลักใน
 กรอบการรายงานคือ ผลกระทบจากการก่อการร้ายด้านมนุษยธรรม ตามมาด้วยเรื่องปากท้องหรือ
 เศรษฐกิจ

² เฉพาะในฉบับวันที่ 12 กันยายน 2544 มีการใช้คำว่า "ก่อการร้าย" สูงถึง 24 ครั้ง

ส่วนการเรียงลำดับความของหัวข่าวย่อยตอนต่างๆแม้ขาดความต่อเนื่อง แต่กลับเน้นให้เห็นความ “ไกลהל” และสาเหตุของเหตุการณ์มากขึ้น การเขียนซ้ำและย้ำเรื่องเดิมทั้งในฉบับเดียวกันและข้ามฉบับปรากฏตลอดการรายงานในช่วงตั้งแต่วันที่ 12 กันยายน ถึง 31 ตุลาคม 2544

นอกจากนี้การรายงานในฉบับวันที่ 12 กันยายน บางตอน หัวข่าวย่อยกับเนื้อหาไม่ได้สัมพันธ์กัน โดยที่หัวข่าวย่อยอาจเป็นเพียงประโยคหนึ่งในเนื้อหาเท่านั้น เช่น

“สุดสะเทือนขวัญชาวโลก— ก่อนหน้านี้ ตามที่มีกลุ่มปาเลสไตน์กลุ่มหนึ่งออกมาอ้างความรับผิดชอบ ล่าสุดกลุ่มดังกล่าวได้ออกมาปฏิเสธว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับ การก่อวินาศกรรมในสหรัฐฯแต่อย่างใดแล้ว เหตุการณ์ครั้งนี้ นับเป็นเรื่อง ที่สร้างความสะเทือนขวัญให้ชาวโลกเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการก่อวินาศกรรมทั่วประเทศในระยะเวลาใกล้เคียงกัน”

ในขณะที่บางตอนก็พรรณนาด้วยการเติมแต่งจินตนาการส่วนตัวจนเกินจริง เช่น “ปลิวหล่นจากตึกเป็นใบไม้ร่วง—จากโศกนาฏกรรมครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้น . . . ผู้เห็นเหตุการณ์อีกคนเล่าด้วยน้ำเสียง ตื่นเต้นว่า ก่อนที่ตึกจะถล่มเห็นคนเปิดหน้าต่างกระโดดร่วงปลิวลงมาจากตึกเป็นที่น่าสยดสยองยิ่งนัก” หรือกระทั่งสะท้อนให้เห็นภาวะที่ไร้การกลั่นกรองข้อมูลโดยสิ้นเชิง เช่น

“กระทรวงกลาโหมฯก็โดนบอมบ์ด้วย—ขณะที่สถานการณ์ในประเทศเต็มไปด้วย ความสับสน และยังไม่สามารถจับต้นชนปลายอะไรได้ มีรายงานว่าได้เกิดเพลิงไหม้ขึ้นที่กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯในกรุงวอชิงตันดี.ซี.ด้วย ควันไฟดำโขมงพวยพุ่ง ออกมาจากอาคาร โดยที่เบื้องต้นก็ยังไม่อาจบอกได้ว่าเกิดอะไรขึ้น สาเหตุมาจากเพลิงไหม้ หรือมาจากถูกวางระเบิด และที่เขย่าขวัญที่สุด มีข่าวแจ้งมาว่า เครื่องบินอีกลำได้พุ่งเข้าชนอาคารกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ ส่วนข่าวอีกกระแสก็แจ้งว่าเกิดระเบิดขึ้นที่กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯถึง 2 ครั้ง ทำให้ต้องมีการเร่งอพยพผู้คนออกจากอาคารเป็นการด่วน นอกจากนี้ มีรายงานว่ายังเกิดเพลิงไหม้ขึ้นที่ เดอะมอลล์ กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ในกรุงวอชิงตัน พร้อมทั้งอาคารรัฐสภา ก็เกิดระเบิดขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้ ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เห็นเครื่องบินบินวนรอบอาคารรัฐสภาไปมา ซึ่งก็ยังไม่แน่ชัดว่าเครื่องบินลำนี้เป็นต้นเหตุของการระเบิดขึ้นที่อาคารรัฐสภาหรือไม่”

“เพนตากอนโดนถล่มตาม— มีรายงานด่วนเข้ามาว่า หลังจากทีอาคารแฝดของ เวิลด์เทรดถล่มลงมาได้ไม่นาน ในส่วนของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ หรือตึก

เพนตากอน ในกรุงวอชิงตันดี.ซี. ซึ่งมีอาคารถูกวางระเบิดไฟไหม้หนัก ได้เกิดถล่มลงมาแล้วบางส่วน ก่อนจะถล่มพังลงมาทั้งหมด ขณะเดียวกันก็มีรายงานว่า เกิดเหตุวางระเบิดรถยนต์คันหนึ่งที่กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯด้วย”

สู้มเสี่ยงการเขียน โดยเฉพาะในวันที่ 12 กันยายน จะเน้นการกระตุ้นความรู้สึกสูญเสียและหายนะอย่างรุนแรง ตั้งแต่ คนตายนับหมื่น—เหตุอุกิมหาสะเทือนขวัญช็อกชาวโลก—ผู้คนกว่า 4 หมื่นบาดเจ็บล้มตายปลิวหล่นจากตึกเป็นใบไม้ร่วง — นาที่สยองขวัญถูกเครื่องบินชนแล้วถล่มซ้ำด้วยระเบิด 2 ลูก พังหลายราบเป็นหน้ากลอง—วินาศกรรมครั้งร้ายแรงที่สุดในโลก—เกิดเหตุ สยอง ส่งผลให้เกิดเพลิงไหม้กลุ่มควันคละคลุ้งและเกิดรูโหว่กลางตึกสูงเสียดฟ้า — เหตุสยองที่เกิดขึ้น...ส่งผลให้เกิดเปลวไฟลุกแดงฉาน — ก่อนเกิดเหตุได้ยินเสียง “ไซนิก บูม” — ระเบิดซ้ำครั้งที่สองหลังเกิดเหตุระเบิดครั้งแรกราว 18 นาที ส่งผลให้เกิดเสียงระเบิดดังสนั่น เกิดเปลวไฟและกลุ่มควันอีกรอบ — ตึก...พังถล่มลงมาทั้งหลังอย่างน่าสยดสยอง — คาดว่าโศกนาฏกรรมครั้งนี้จะทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมหาศาล—ปฏิบัติการโหด ที่เขย่าขวัญที่สุด—สุดสะเทือนขวัญชาวโลก—ช็อก! ถล่มทั้งสองตึก — ทั่วโลก “ช็อก” สุดขีด — ทั่วโลกต่างอยู่ในอาการตกตะลึงและสยดสยอง— “ช็อก อย่างรุนแรง”—ช็อกและสยดสยองไม่แตกต่างกัน — ปลิวหล่นจากตึกเป็นใบไม้ร่วง — ร่วงปลิวลงมาจากตึกเป็นที่น่าสยดสยองยิ่งนัก — บริษัทคนไทยพินาศไปด้วย — วินาศกรรมครั้งนี้...รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์โลก — เคยก่อวินาศกรรม...อย่างโหดเหี้ยมมาแล้วหลายต่อหลายครั้ง — คนไทยนิวยอร์กสุดระทึก — เหตุสะเทือนขวัญคนทั้งโลก — เหตุช็อกโลก — เหตุช็อกสยองโลก — เหตุวินาศกรรมสุดสยองขวัญ

รวมความแล้วหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ใช้คำแสดงระดับความรุนแรงและความน่าสะพรึงกลัวของเหตุการณ์ ที่นอกเหนือจากการใช้พรรณนาโวหารเกี่ยวกับอาคาร “พังครืน/พังถล่ม/ถล่มหลาย/ราบเป็นหน้ากลอง” ของอาคาร ในการรายงานเมื่อวันที่ 12 กันยายน ดังนี้

“(อย่าง) รุนแรง”	6 ครั้ง
“ร้ายแรง”	4 ครั้ง
“มหาศาล”	3 ครั้ง
“พินาศ”	2 ครั้ง
“ย่อยยับ”	1 ครั้ง
“ช็อก”	10 ครั้ง
“สยอง”	8 ครั้ง
“สะเทือนขวัญ”	4 ครั้ง

“ตื่นตระหนก” 4 ครั้ง

“หวั่นวิตก” 4 ครั้ง

“ตะลึง” 2 ครั้ง

“ขวัญผวา” “เขย่าขวัญ” “ระทึกขวัญ” อย่างละ 1 ครั้ง

นอกจากนี้ มุมมองที่ใช้ก็เป็นมุมมองในลักษณะเหมือนอยู่ในเหตุการณ์ ความ เป็น “เรา” เป็น “เขา” บางครั้งไม่มีเส้นแบ่งที่ชัดเจน ซึ่งในกรณีนี้ไม่ใช่เรื่องดี เพราะการรายงานโดย ไม่อ้างแหล่งข่าวในบางตอน ในลักษณะของการแบ่งเนื้อหาของตอนก่อนหน้ามาตั้งชื่อตอนใหม่ แล้วบรรยายต่อเสมือนเป็นผู้กล่าวข้อความนั้นๆ เสียเอง ทำให้การดึงผู้อ่านเข้ามามีส่วนร่วมใน ความสูญเสียที่เกิดขึ้นเป็นไปโดยง่าย และอาจโน้มนำสู่การมีความทรงจำกลุ่มร่วมหรือชุดเดียวกับ “เหยื่อ” ของเหตุการณ์ได้

ส่วนกลวิธีการเขียนและดำเนินเรื่องที่แสดงนัยยะการเปรียบเทียบเชิงเหนือกว่า ก็มี ปรากฏหลายครั้ง เช่น การรายงานในฉบับวันที่ 15 กันยายน ได้เน้นให้เห็นภาพอาหรับใจทมิฬ ที่ สวนทางกับความเป็นคนไทยใจดีอย่างเห็นได้ชัด เพราะหลังจากที่รายงานถึงผู้ก่อการร้ายชาว อาหรับหรือตะวันออกกลาง ที่ “เชื่อ” ว่าเป็นผู้ก่อเหตุสุดสยของขบวนการ เป็นผู้ “ปฏิบัติการที่ยิ่งใหญ่ของ โลก” เป็น “อาหรับทมิฬ” ที่ “โห่ร้องยินดี” กับหายนะที่เกิดขึ้น เป็นกลุ่มชน “อันตราย” ที่ต้องจับตา เฝ้าระวังเป็นพิเศษ โดยเฉพาะตามด่านตรวจคนเข้าเมือง มาตลอด 3 วัน(12-14 กันยายน)แล้ว หนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 15 ก็เริ่มสารถายถึงความมีน้ำใจของคนไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ “เหยื่อ” ในเหตุการณ์ ด้วยข้อความเช่น “คนไทย...เห็นน้ำใจช่วยเหลือ” “คนไทยหลังโหลช่วยบริจาค อาหาร” “เจ้าหน้าที่สหรัฐฯตื่นต้นน้ำใจคนไทย” “ระทึกตีกล่อมช่วงคนไทยแจกอาหาร” “ตั้งกลุ่ม ‘ร่วมด้วยช่วยกัน(อเมริกัน)’” “ตำรวจดับเพลิงกอดคนไทยน้ำตาซึม” เป็นต้น

ในขณะที่การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผลการสืบสวน หรือการแถลงข้อค้นพบ ตลอดจนข้อ สันนิษฐานต่างๆต่อผู้ต้องสงสัยก่อเหตุ ก็แสดงถึงการตั้งอยู่บนความเชื่อมั่นเชื่อถือในประสิทธิภาพ ความสามารถของเจ้าหน้าที่หรือผู้รายงาน(จากต้นต่อข่าว) เฉพาะฉบับวันที่ 12 กันยายน หลังเกิด วินาศกรรมไม่ถึง 24 ชั่วโมง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่เพียงมีข้อสรุปที่ชัดเจนในหัวข่าว หากยังใช้คำว่า “ยืนยัน” ถึง 4 ครั้ง “เชื่อ(มั่น)” 3 ครั้ง “ชี้ชัด/แสดงชัด” 2 ครั้ง และ “แน่นอน” อีก 1 ครั้ง ในเนื้อข่าว ส่วนการรายงานในฉบับอื่นๆก็จะใช้คำแสดงการยืนยันเชื่อมั่นเหล่านี้โดยตลอด ทั้งที่บางครั้งบาง ประโยคก็เป็นเพียงข้อสันนิษฐานส่วนตัวเท่านั้น

ในฉบับวันที่ 13 กันยายน วินาศกรรมวันที่ 11 กันยายน ยังคงเป็นประเด็นร้อนที่ถูก นำเสนอเป็นข่าวนำและข่าวหลักในหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยกินพื้นที่เกือบทั้งหมดของหน้าหนึ่ง

ด้วย 3 หัวข่าว คือ “ยังไม่รู้ชะตากรรมคนไทยตึกนรกเวิลด์เทรด” (น. 1, 12) “ผวาแก้แค้น-ตาลีบัน ยอมส่ง ‘บิน ลาดิน’ ” (น. 1, 17, 19) และ “ทั่วโลกปั่นป่วน ดุนทอง-น้ำมัน”(น. 1, 14, 19)

การแบ่งเนื้อหาเป็น 3 หัวข่าวที่แยกออกจากกันระหว่างชะตากรรมของเหยื่อ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ และผลพวงทางเศรษฐกิจ ทำให้การลำดับความการนำเสนอข่าวดูเป็นระบบดีขึ้น โดยที่ 2 หัวข่าวแรกนำเสนอในกรอบการก่อการร้าย ลักษณะของข้อมูลจึงยังมีความคาบเกี่ยวกันอยู่ ส่วนอีกหัวข่าวนำเสนอในกรอบภาวะเศรษฐกิจโดยตรง

ทั้งนี้ในหัวข่าว “ผวาแก้แค้น-ตาลีบันยอมส่ง ‘บินลาดิน’ ” นั้น ประกอบด้วยหัวข่าวย่อยทั้งหมด 65 ตอน โดยได้กล่าวถึง WTC 7 อยู่ 1 ตอน ปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือ 3 ตอน จาระไนถึงเหยื่อและความสูญเสีย 9 ตอน ปฏิบัติการของรัฐบาลและผู้นำสหรัฐฯ 12 ตอน กล่าวถึงผู้ต้องสงสัยและข้อสังเกตในเชิงพยานหลักฐานและรายละเอียดปฏิบัติการ 12 ตอน บินลาดินและกลุ่มก่อการร้าย 6 ตอน ส่วนที่เหลือ เป็นการรายงานเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและความตื่นตระหนกหวาดระแวงขององค์กรหรือบุคคลสำคัญในประเทศต่างๆ เช่น อังกฤษ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เยอรมัน ตลอดจนการเชื่อมโยงเหตุการณ์กับคำทำนายของโหรดังคือนอสตราดามุสอีกครั้ง หลังจากที่นำเสนอไปแล้วในฉบับวันที่ 12 กันยายน

ในกรณีของ WTC 7 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอเป็นตอนแรกของหัวข่าว “ผวาแก้แค้น” โดยรายงานว่

“ตึกใกล้เคียงถล่มอีก 1— สำนักข่าวต่างประเทศรายงานความคืบหน้าเมื่อวันที่ 12 ก.ย. ว่าหลังจากตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ ทั้งตึกเหนือและใต้ถล่มราบลงมาเป็นหน้ากลองแล้ว ปรากฏว่าอีก 7 ชั่วโมงต่อมา ตึกสูง 47 ชั้นอีกตึกหนึ่ง ชื่อตึก “ไซโลมอน บราเธอร์ส” ก็เกิดพังถล่มลงมาอีกเป็นตึกที่ 3 หลังถูกเพลิงเผาไหม้มาราวนานหลายชั่วโมง ทำให้มีฝุ่นควันจากซากอาคารปลิวโขมงคละคลุ้งไปทั่วบริเวณ”

รายละเอียดของข่าวสะท้อนให้เห็นถึงการรายงานเกี่ยวกับอาคาร WTC 7 ของสำนักข่าวต่างประเทศ(ซึ่งน่าจะหมายถึงสื่อสหรัฐฯ)ว่าให้ความสำคัญกับเหตุการณ์นี้น้อยเพียงใด เนื้อหาทั้งหมดบอกแค่ตึกนี้ถล่มตามหลังตึกแฝดอยู่ 7 ชั่วโมง ซึ่งก็หมายความว่าเวลาที่ตึก 47 ชั้นจะถล่มลงมาเพียงเพราะถูกไฟไหม้นาน (7 ชั่วโมง?) เป็นเรื่องที่ “ฟังขึ้น” การที่เนื้อหาไม่ได้บอกกล่าวใดๆถึงสภาพแวดล้อมอื่นเช่นตำแหน่งที่ตั้งของตึก ลักษณะโครงสร้างอาคาร สาเหตุและรายละเอียดของเพลิงที่เกิด นอกจากจะเป็นการเปิดพื้นที่ว่างให้ผู้อ่านจินตนาการหรือเชื่อมโยงเรื่องราวเอาเองว่า—ตึกอาจไหม้เพราะโดนสะเก็ดไฟจากการที่เครื่องบินพุ่งชนตึกแฝด และไฟก็คงต้องลุกโชนมาก จึง

ทำให้ตึก 47 ชั้นพังราบเป็นหน้ากลองได้—ยังแสดงให้เห็นด้วยว่า กรอบการนำเสนอของ “ต้นตอข่าว” มุ่งเน้นที่ “การก่อการร้าย” ต่อดึกแฝดเท่านั้น จุดอื่นจึงไม่มีค่าควรแก่การสังเกตสนใจหรือกระทั่งทำให้ “เป็นข่าว” ที่น่าสนใจ

ในการรายงานฉบับต่อๆมา ข่าวเกี่ยวกับ 9/11 ที่ไทยรัฐลงยังคงเน้นที่ความสูญเสียจากเหตุวินาศกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม ก่อนจะเปิดตัวบินลาตินในฐานะ “เจ้าของปฏิบัติการฟ้าผ่าสหรัฐฯ” ในฉบับวันที่ 14 กันยายน ด้วยข้อมูลจากคลังความรู้เดิมที่พร้อมจะดึงมาใช้ได้ทุกครั้งที่เมื่อมีเหตุการณ์ที่เชื่อว่าเป็นฝีมือบินลาติน

ทั้งนี้ในการนำเสนอหรือกล่าวถึงบินลาตินในฉบับวันที่ 14 นั้น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ไม่ได้นำเสนอในลักษณะของการสะท้อนเสียงของ “ฝ่ายตรงข้าม” หรือโฆษกของอีกฝ่าย แต่เป็นการนำเสนอในกรอบซึ่งให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับบินลาติน ในฐานะ “เจ้าของปฏิบัติการฟ้าผ่าสหรัฐฯ. . . ผู้นำกลุ่มขบวนการก่อการร้ายมุสลิมหัวรุนแรง จอมโจรหมายเลขหนึ่ง. . . หลายปีที่ผ่านมา เริ่มมีความถี่ในการลอบวางระเบิดทำลายทรัพย์สินของสหรัฐฯ. . . เหล่านี้ล้วนเป็นโคกนาฏกรรม ที่. . . ทางการอเมริกา โยงโยกกล่าวหาว่า มีผู้นำกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงคอยชักใยอยู่เบื้องหลัง และแทบทุกครั้ง หัวใจก. . . ถูกพุ่งเป้า. . . ไปที่ นายโศฆามา บิน ลาติน. . . ลาตินเคยมีจุดยืนอยู่ฝ่ายเดียวกับสหรัฐอเมริกา. . . แต่ต่อมาบิน ลาตินกลับไม่พอใจสหรัฐฯ. . . เปลี่ยนท่าทีหันไปเข้ากับขบวนการก่อการร้ายกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรง. . . ลาตินใช้วิธีส่งแฟกซ์จากที่ซ่อนตัวในอัฟกานิสถานไปทั่วโลก. . . บินลาติน เป็นผู้นำกลุ่มพลังทางศาสนาและการเมืองที่เรียกว่า “อัล เกดา” ซึ่งแฝงตัวกระจัดกระจายอยู่ตามประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามทั่วโลก กลุ่มพลังนี้มีแม่แต่ในสหรัฐฯเอง. . . กลุ่มดังกล่าวได้ผูกไมตรีอย่างแนบแน่นกับกลุ่มจีฮัด กลุ่มฮามาส และบรรดามุสลิมหัวรุนแรงกลุ่มต่างๆที่หมั่นได้สหรัฐฯ เพื่อสนับสนุนการทำสงครามศักดิ์สิทธิ์ ต่อต้านอเมริกันและพันธมิตรของสหรัฐอเมริกาทั่วโลก. . . การควานหาตัวจอมโจรก่อการร้ายระดับโลกรายนี้ กลับยังมีแนวโน้มว่าจะทำได้ยากยิ่งขึ้น เพราะไม่เพียงเขาใช้เครื่องมือทันสมัย. . . ยังมีองค์กรที่มีชื่อเสียงและน่าเชื่อถือหลายแห่งไว้เพื่อระดมทุนที่ผ่านการฟอก เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน. . . ที่ผ่านมารัฐบาลสหรัฐฯเคยขอร้องให้อัฟกานิสถานส่งมอบตัวลาตินให้สหรัฐฯ เพื่อนำตัวมาพิจารณาโทษ แต่กลับได้รับการปฏิเสธตลอดมา. . . เมื่อต้นปีนี้เขาอาจหาญถึงกับไปปรากฏตัวแก่สาธารณชน. . . โดยมีการถ่ายทอดโทรทัศน์เผยแพร่ไปทั่วโลก. . . เมียคนที่ 4 ของลาติน หนึ่งในสมาชิกของขบวนการมอโร ขบวนการแบ่งแยกดินแดนในฟิลิปปินส์ เข้าไปมีบทบาทอยู่ในเครือข่ายการก่อการร้ายสากล รวมทั้งยังเดินทางเข้า-ออกในเมืองไทยบ่อยๆ และช่วงหนึ่งเคยมีข่าวว่าเธอมีส่วนพัวพันกับการจลาจล ที่เกิดขึ้นบนเกาะมินดาเนา”

บินลาตินในรายงานข้างต้น ไม่เพียงเป็น “เจ้าของปฏิบัติการ” เป็น “จอมโจร” เป็น “หัวโจก” ของ “ขบวนการก่อการร้ายมุสลิมหัวรุนแรง” เป็นผู้นำกลุ่ม “พลังทางศาสนา” หากยังคือบินลาตินตามข้อมูลการถ่ายทอดของซีไอเอสสหรัฐฯ ที่มีผู้อำนวยการคือ “จอร์จ เทนิต” ที่ผู้เขียนอ้างถึงในรายงานทุกประการ

นอกจากนี้ การใช้คำตอกย้ำให้ มุสลิม=หัวรุนแรง=ก่อการร้าย และเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องที่มีเหตุผลทางศาสนารองรับ ก็ถูกกล่าวซ้ำยืนยันหลายครั้ง โดยที่เหตุผลหลักในการต่อต้านสหรัฐฯ ของบินลาตินมีเพียงเพราะสหรัฐฯ ไปตั้งฐานทัพในซาอุดีอาระเบีย อันเป็น “ดินแดนศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเจ้าผู้เป็นเจ้า” และ “มุสลิมหัวรุนแรง” ต่างๆ สนับสนุนการทำ “สงครามศักดิ์สิทธิ์” ก็เพียงเพราะ “หมั่นไส้” สหรัฐฯ เท่านั้น “ไม่มีการให้ข้อมูลแวดล้อมมากไปกว่า “เหตุผลต้นๆ” เหล่านี้ ที่ยืนยันความเป็น “มุสลิมหัวรุนแรง” ไร้เหตุผล แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

โดยที่การนำเสนอที่ผ่านมา มีลักษณะของการยืนยันและสะท้อนถึงจุดยืนหรือข้างที่ได้เลือกแล้วตั้งแต่ต้น ทั้งด้วยการระบุชื่อและโดยการใช้คำว่า “แก๊งค์/ล้างแก๊งค์” เมื่อถึงการวิเคราะห์ในสื่อบริษัทหนึ่งของบริษัทวันที่ 18 กันยายน แม้จะบอกว่า “คูแค้นฝังลึกสหรัฐฯ ไม่ใช่มีแค่บินลาติน” ซึ่งดูเหมือนกำลังสื่อถึงความเป็นไปได้ว่าอาจเป็นฝีมือของกลุ่มอื่น แต่ “ความเป็นไปได้อื่น” ในที่นี้ยังคงหนีไม่พ้น “4 กลุ่มหัวรุนแรงในตะวันออกกลาง” นอกจากนี้ในเนื้อความยังบ่งชี้ชัดว่า ผู้ก่อการร้าย=บินลาติน=อัฟกานิสถาน เพราะ “นาที่นี้ไม่ว่าอัฟกานิสถานจะออกมาปฏิเสธว่าไม่เกี่ยวข้องกับยุทธการจี้เครื่องบินถล่มสหรัฐฯ ด้วยข้ออ้างที่ฟังขึ้นหรือไม่ แต่สหรัฐฯ ก็คงพุ่งเป้าเข้าหากลุ่มอาหรับก่อการร้าย เจาะจงไปที่กลุ่มนายโฆซามา บิน ลาติน แน่นนอน” แสดงให้เห็นว่าในสายตาของผู้เขียน ไม่เพียงคำปฏิเสธของอัฟกานิสถานเป็น “ข้ออ้าง” ที่น่าจะฟังไม่ขึ้น แต่อัฟกานิสถานยังถูกเหมารวมว่าเป็น “อาหรับ” ด้วย เพราะ “กลุ่มผู้ก่อการร้าย” ตามประกาศของหน่วยสืบสวนกลางสหรัฐฯ เมื่อวันที่ 14 กันยายน ทั้ง 19 คน ไม่มีใครเป็นชาวอัฟกันสักคน แต่ผู้เขียนกลับละเลยหรือหลงลืมที่จะกล่าวถึง อันเป็นท่าทีเดียวกับสหรัฐฯ ซึ่งไม่สนใจว่าผลการด่วนสรุป (โดยเจตนา?) และการลงมือต่ออัฟกานิสถานในฐานะผู้ให้ที่พักพิงแก่บินลาตินนั้นชอบธรรมหรือไม่ และก่อให้เกิดผลเช่นไรต่อชาวอัฟกันซึ่งตกเป็น “เหยื่อ” ของการโจมตี

นอกจากนี้ “. . . ตัวเลือกที่เหลือถัดมาและน่าสงสัยรองจากบิน ลาติน ก็อาจจะเชื่อได้ไม่ยากว่าเป็นผลงานของ ขบวนการปาเลสไตน์ ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้วใหญ่ๆ 2 กลุ่มคือ กลุ่มฮามัส และ กลุ่มอิสลามิก จิฮัด . . . เหตุผลใหญ่ในการรวมตัวของขบวนการ “ฮามัส” เป็นผลมาจากการลุกฮือขึ้นต่อต้านอิสราเอล เพื่อต่อสู้ขับไล่ยิวออกจากพื้นที่ ในฐานะที่กลุ่มนี้เป็นหน่อเนื้อของกลุ่มมุสลิมภราดรภาพแห่งปาเลสไตน์ที่แตกหน่อออกไปเรื่อยๆ กลุ่มฮามัส ได้ใช้ทั้งการเมือง และ

การก่อการร้ายทุกรูปแบบ เป็นเครื่องมือต่อสู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ที่จะสถาปนา สาธารณรัฐอิสลามปาเลสไตน์ ขึ้นมาแทนที่ดินแดนอิสราเอลในแผนที่โลก. . . “ ยังเป็นทัศนคติที่ สะท้อนมายาคติหรือความเชื่อเกี่ยวกับตะวันออกกลางของผู้เขียนได้เป็นอย่างดีว่ามีความรู้ความ เข้าใจต่อภูมิหลังหรือพื้นเพประวัติศาสตร์ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง โดยเฉพาะในประเด็น อิสราเอล-ปาเลสไตน์เพียงใด “ขบวนการปาเลสไตน์” ไม่ได้ “ต่อต้านอิสราเอล เพื่อต่อสู้ขับไล่อิว ออกจากพื้นที่” และไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อสถาปนา “สาธารณรัฐอิสลามปาเลสไตน์” แต่ต่อสู้เพื่อ คัดค้านต่อต้าน “รัฐยิว” และเพื่อสถาปนา “รัฐพลเรือน” สำหรับชาวปาเลสไตน์(ทั้งมุสลิม คริสเตียน และยิว) ซึ่งเป็นเจ้าของและผู้อาศัยอยู่เดิมในพื้นที่ ก่อนการตั้งถิ่นฐานของชาวยิวอพยพ ที่ทำให้ชาวปาเลสไตน์ต้องพลัดพรากไร้ที่อยู่อาศัย และก่อนการสถาปนาประเทศ“อิสราเอล”ขึ้น ช้อนทับดินแดนปาเลสไตน์ในแผนที่โลกเมื่อปีค.ศ. 1948 ส่วนการยกอ้าง “กลุ่มมุสลิมภราดรภาพ แห่งปาเลสไตน์” โดยปราศจากการให้ข้อมูลพื้นฐาน แต่ต่อด้วยการใช้ข้อความและตัวเน้นเพื่อย้ำ ให้เห็นการนิยมความรุนแรงของกลุ่ม “ฮามัส” ก็มีนัยแห่งการเปรียบเทียบบ่งบอกว่า “ภราดรภาพ” แห่งมุสลิมนั่นคือการ “ก่อการร้ายทุกรูปแบบ” ซึ่งทำให้ความเข้าใจ “มุสลิม” เช่นนี้ ยังปรากฏให้เห็น ต่อมาในฉบับวันที่ 19 ภายใต้หัวข้อ “อิสลามศาสนาแห่งสันติภาพ” ที่ผู้เขียน(ซึ่งน่าจะเป็นอีกราย หนึ่ง) แม้จะนำเสนอทัศนคติของนักวิชาการมุสลิมว่าด้วยเรื่องสันติภาพและการผูกโยงอ้างอิงอิสลาม ในการก่อเหตุของมุสลิมบางกลุ่ม แต่ก็แสดงความกังขาต่อ“สันติภาพ”ดังกล่าว ด้วยการออกตัวให้ ผู้อ่านตัดสินใจเองว่าสิ่งที่นำมาบอกกล่าวนั้น “ฟังขึ้น” หรือไม่เพราะ “กระผมเก็บเอาคำอธิบาย คำ ชี้แจงของผู้รอบรู้มาแล้ว เพราะไม่รอบรู้จึงไม่อยากจะแสดงทรรศนะใดๆ กลัวผิดพลาดแล้วเดือดร้อน เหมือนท่าน ส.ส. ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ นะขอรับ”

ดังนั้น ท่าทีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับ 9/11 และสงครามในอัฟกานิสถาน ของ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐในลักษณะที่พิพากษาไปตั้งแต่แรกว่าเป็นฝีมืออูซามะฮ์ บินลาดีน และกลุ่ม อัลกออิดะฮ์ ที่จ้องก่อเหตุร้ายให้กับสหรัฐอเมริกา และการที่อัฟกานิสถานซึ่งมีผู้นำที่เกี่ยวข้องกับ บินลาดีนสมควรจะได้รับโทษ ถูกนำเสนอเสมือนเป็นเรื่องปกติ(เมื่อทำผิดก็ต้องถูกลงโทษ) จนทำให้แทบไม่มีข้อเขียนที่สื่อแสดงนัยแห่งการคัดค้านสงครามในอัฟกานิสถาน จึงบ่งบอกภาวะความ ไม่เป็นกลางค่อนข้างชัด

ส่วนการนำเสนอในวันต่อๆมา(รวมถึงเรื่องแอนแทรกซ์) ก็ยังคงอยู่ในกรอบเดิมคือ เน้น ที่ผลกระทบต่อเหยื่อ ซึ่งก็คือสหรัฐฯ และผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อประเทศไทย ในขณะที่ อัฟกานิสถานหรือภูอลิบาน ถ้าไม่ “เหม็นหนัก” “กร้าวจัด” “ทำทายเป็น” ก็ “กลัวตาย” “เสียท่า” “อ่วม” และ “ไว”

น้ำหนักการนำเสนอภาพเหตุการณ์โดยรวม เน้นที่ท่าทีหรือปฏิกิริยาจากทางการสหรัฐฯ ข้อมูลที่ใช้ถ้าไม่ใช่ข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศ(สหรัฐฯ) ก็จะเป็นข้อมูลความรู้เดิม และเป็นข้อความรู้แบบ "ตะวันตก" หรือจากแหล่งข่าวต่างประเทศอีกเช่นกัน

นอกเหนือจากอิทธิพลของสื่อในการนำเสนอภาพเหตุการณ์ 9/11 ผู้สังคมนแล้ว สิ่งที่น่าสนใจไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันก็คืออิทธิพลของตัวเหตุการณ์ 9/11 ที่มีต่อผู้นำรัฐบาลและองค์กรหน่วยงานของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะท่าทีการตอบสนองแบบเฉียบพลัน(immediate response) ของรัฐบาลและหน่วยราชการไทย ทั้งนี้ จากการรายงานของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 12 กันยายน บทบาทหรือปฏิกิริยาของรัฐบาลและหน่วยราชการไทยที่มีต่อวินาศกรรมที่เกิดขึ้นก็คือ การเพิ่มกำลังอารักขามลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกาและมิตรสนิท เช่น อังกฤษและอิสราเอล โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกานั้น ได้รับคำสั่งให้อารักขาตั้งแต่ช่วงเย็น ก่อนเกิดเหตุในคำคั้นนั้น (ประมาณ 3 ทุ่มตามเวลาในประเทศไทย)

“ทูตอเมริกาแจ้งข่าว ผบ.ตร.— ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ก่อนหน้าเกิดเหตุช็อกสยงโลกนั้น ในตอนเย็นเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ได้เชิญ พล.ต.อ. พรศักดิ์ ติวงค์วิบูลย์ ผบ.ตร. เข้าพบที่บ้านพัก พร้อมแจ้งเตือนให้จัดวางกำลังดูแลรักษาความปลอดภัยสถานทูตอเมริกา ตลอดจนบ้านพักเจ้าหน้าที่ทูตทุกแห่ง โดยระบุว่าได้รับรายงานการก่อวินาศกรรมสถานทูตในแถบประเทศเอเชีย...”

“คุมเข้ม 3 สถานทูต — ต่อมา ... ผบ.ตร. ได้มีคำสั่ง ... ให้จัดวางกำลังดูแลสถานทูต สถานทีราชการ สถานกงสุล บ้านพักและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับสหรัฐอเมริกา อังกฤษและอิสราเอลในประเทศไทย ...”

ในขณะที่ คณะรัฐมนตรี ซึ่ง “ตื่นตระหนก” กับข่าวที่ได้รับ ก็เชื่อว่าสิ่งที่จะตามมาหลังจากนั้นก็คือ(สงคราม)ที่รุนแรงยิ่งกว่าครั้งสงครามอ่าวเปอร์เซีย ซึ่งก็หมายความว่าคณะรัฐมนตรีเชื่อมั่นว่าเป็นการก่อการร้ายฝีมือชาวอาหรับของกลุ่มอัลกออิดะฮ์ ที่ในสายตาของรัฐบาลไทย(และบางประเทศ) คงต้องเป็นองค์กรที่มีศักยภาพสูงมาก มากจนสามารถก่อเหตุรุนแรงในทำนองเดียวกันได้ไล่เลี่ยตามมาในอีกหลายจุด(ทั่วโลก)

“นายภขสังตั้งกำลังสถานทูต—ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ครม. ซึ่งได้รับข่าวนี้ตื่นตระหนกกับข่าวนี้เป็นอย่างมาก และเชื่อว่าการโจมตีไปที่ประเทศแม่ คือสหรัฐฯ จะก่อให้เกิดความรุนแรงกว่าสงครามอ่าวเปอร์เซียเป็นอย่างมาก ...”

“นายกฯสั่งอารักขาสถานทูตอเมริกา— . . . ขณะนี้เหตุการณ์กำลังลุกลาม เมื่อสถานการณ์นี้จะส่งสารทันที ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดูแลหน่วยงานต่างประเทศ โดยเฉพาะสถานทูตอเมริกาประจำประเทศไทย”

“ “บิ๊กจิ๋ว” สั่งทหารไทยเตรียมพร้อม— . . . พล.อ.ชวลิตได้สั่งให้ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ หน่วยทหารทั้งหมดในประเทศ ทั้งกองบัญชาการทหารสูงสุด กองบัญชาการทหารทั้ง 3 เหล่าทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เตรียมพร้อม ณ ที่ตั้ง และให้เพิ่มมาตรการดูแลความปลอดภัย โดยเฉพาะพื้นที่ที่เก็บอาวุธ ยุทโธปกรณ์ของกองทัพ และสถานที่สำคัญทุกแห่งทั้งของไทยและต่างประเทศ พร้อมกันนี้ พล.อ.ชวลิตได้โทรศัพท์ประสานไปทางนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รมว.คมนาคม เพื่อให้สั่งการโดยด่วนให้เพิ่มมาตรการเข้มงวด ต่อการดูแลท่าอากาศยานทุกแห่ง”

อิทธิพลที่เหตุการณ์ 9/11 ก่อให้เกิดในสังคมไทย(โดยเฉพาะในระดับรัฐบาล)ตามที่สะท้อนในการรายงานของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็คือ การมองตำแหน่งแห่งที่ของไทยในเวทีโลกว่าเป็นมิตรประเทศที่ยิ่งใหญ่ของสหรัฐอเมริกา ตำแหน่งที่ยิ่งใหญ่จนทำให้เราเชื่อว่าเรามีความ“สำคัญ”พอที่ศัตรูของสหรัฐฯ จะยอมทุ่มทุนรวีเรา ดังนั้นเมื่อใดที่“มหามิตร”เห็นความสำคัญของเราเราจึงแสนจะปลาบปลื้ม (“สหรัฐฯประคองชาวบุชจงดจ้อรพบทักษิณ”)

ตารางที่ 3

สรุปหัวข้อเกี่ยวกับ 9/11 และ อิสลาม/มุสลิมในไทยรัฐ ช่วง 1 สิงหาคม – 31 ตุลาคม 2544

12/09/2544	บินลาตินถล่มสหรัฐจ่อสงครามโลก น.1,12,19
13/09/2544	ยังไม่รู้ชะตากรรม5คนไทยตึกนรกเวสต์เทรต น.1,12 ผวาแก้แค้น-ตาลีบันยอมส่งบิน ลาติน น.1,17,19 ทั่วโลกปั่นป่วนตุนทอง-น้ำมัน น.1,14,19
14/09/2544	ทรงมีพระราชสาส์นแสดงความสลดใจถึงประธานาธิบดีบุช น.1,15,19 ยังไม่เจอ 5 คนไทยสาปสูญขุมนรกเวสต์เทรต น.1,12 สหรัฐฯเตรียมพร้อมขั้นสุดยอด น.1,12,14 แนะนำบิน ลาตินเจ้าของปฏิบัติการฟ้าผ่าสหรัฐฯ น.1,5 ภาพค้นหาศพเหยื่อวินาศกรรมถล่มสหรัฐฯ น.7
15/09/2544	หวั่นพิชสงครามน้ำมันพุ่งกระชูดสั่งปตท.-รับมือหุ้นโลกยังดำดิ่ง น.1,16,19 หนีมะกันโจมตีสั่งอพยพไทยในต่างแดน น.1,15,19

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	สงครามปะทุบุชกร้าวบอมบ์ถอนราก น.1,12,14,29
16/09/2544	บุชเร่งแผนรบสหรัฐทุ่มเปิดศึกล้างแค้น น.1,9,18,19 ปตท.ตรึงสุดท้ายยันน้ำมันไม่ขาดแน่เอกชนขึ้น30สต.แล้ว น.1,14,15
17/09/2544	ปาเกียวบีบตาลีบันส่งบิน ลาดิน น.1,12,14,19 ทักษิณเผยท่าทีไทยต่อสหรัฐตามยูเอ็น น.1,16,17
18/09/2544	คู่แค้นฝั่งลึกสหรัฐไม่ใช่มีแค่บิน ลาดิน น.1,5 โมฮัมหมัด โอมาร์ผู้กุมชะตาบิน ลาดิน น.2 ตาลีบันเหิมหนักลากสก็ดรอดวลกับสหรัฐ น.1,12,14,19 หันทั่วโลกร่วมหาวิชาศแดงเดือด น.1,16
19/09/2544	สภาผู้นำอัฟกันกร้าวจัดไม่ส่งบินลาดิน น.1,12 ทินวัฒน์เจอพิชน้ำมันหมูผันส.ส. น.1,16,19 อิสลาม-ศาสนาแห่งสันติภาพ น.2 เวสต์เทรค น.7
20/09/2544	คนอเมริกันระทึกบีบรอบ 2 เอฟบีไอซี 22 ก.ย. น.1,12,14,19
21/09/2544	อัฟกาขกั้วตายตั้งท่าซบใจบินลาดิน น.1,12,14,19 คลังรับมือฉวากรูจไอทีเจิงโละคนงาน น.1,16,19 สหรัฐตั้งดาวเทียมให้ตามล่าหัวหน้าผู้ก่อการร้าย บิน ลาดิน น.7
22/09/2544	ฝูงบินรบสหรัฐ500ลำแห่รอล้มอัฟกา น.1,12,14,17,19
23/09/2544	ซาอุฯหัก แผนรบของสหรัฐชะงักกึก น.1,2,19
24/09/2544	เดือนยุนรับมือตายหมูใช้แก๊ส พิช-เคมี น.1,12,14 ขบวนทัพมะกันรับศึกมาราธอน น.2 ตึกเวสต์เทรคถล่มสะเทือนธรณี น.7
25/09/2544	บิน ลาดิน โผล่ เขย่าโลกใหม่ไฟสงคราม น.1,12,14
26/09/2544	เซเชเนีย เป้าสงสัยที่ซ่อนใหม่บิน ลาดิน น.1,5 ฝ่ายเหนือ ตะลุย ยึดเมืองตาลีบัน-เริมหนี น.1,12,14
27/09/2544	ชาวอัฟกันลุกฮือต้านสหรัฐเผาสถานทูตร้าง น.1,12 ยูไนเต็ดแอร์ไลน์สั่งเชือดคนไทยปลดแล้ว100ชีวิตตลาดส่งออกวุ้นเงินนับแสนล้าน น.1,17 ชุมพลังมะกันในศึกสยบแก๊งกวนโลก น.2
28/09/2544	อัฟกัน-ห้าทายฮือบุกเผาสถานทูตสหรัฐ น.1,12,14,19 ประชิดกรุงคาบูล ห่าง 6 กม.ฝ่ายเหนือฮึกเหิม น.1,12,17 ตรวจกำลังรบปาเกียวจนแต่ไม่ธรรมดา น.1,5

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	อดีตสมุนหมีขาว แห่งอันรับมะกัน เสียบ น.2
29/09/2544	แผนลับลาตินกะฆ่าอีกกลมลอนดอน น.1,12,14,19
30/09/2544	สหรัฐบินไปรอยไบปเลีย ทัวอัฟกา แจงทิ้งบอมบ์ น.1,2,9,15
01/10/2544	ตาลีบันเสียท่า ผบ.ทหาร หันรบฝ่ายค้าน น.1,12,14,19
02/10/2544	อีโรสงครามอัฟกันกองทัพหนุ กูระเบิด น.1,5 เขี้ยวเล็บมะกันในศึกกุดหัวผู้ก่อการร้าย น.2
03/10/2544	สงครามมนุษยธรรมทิ้งทิ้งบอมบ์/ทิ้งเสปียง น.1,5 อินเดียโยยล้นฆ่า 38 ศพ ฝีมือสมุนลาติน น.1,12,14,19 บิกซ์อัฟกันผู้มีบทบาทชี้ชะตาชาติ น.2
04/10/2544	อุปกณ์ไฮเทค บ้อท่า ในศึกอัฟกาฯ น.2
05/10/2544	บีมกลางหาวบินหมีขาวสังหาร 76 ชีวิต น.1,12,14,19 หมู น.2
06/10/2544	บิน ลาตินส่งวีดีโอเหย้าสหรัฐไรงานฉลองชัย น.1,12,14,19 อาวุธคู่กายบิน ลาตินอาก้ารุ่นAKSU-74 น.1,5 เผยโฉมพันธมิตรฝ่ายเหนือรุมพืดตาลีบัน น.2
07/10/2544	ตาลีบัน-ตอรอง 8 นักโทษแลกการงดกล่ม น.1,9,15 รัมส์เฟลด์ กล่อมพันธมิตร 4 ชาติ นะจิงจิง น.2
08/10/2544	ดูโงวเฮ้ง..บิน ลาตินอายุขึ้น50..ตายโหง น.1,5 สงครามระเบิดกล่มคาบูลชัดด้วยขีปนาวุธ น.1,12,14,19
09/10/2544	สหรัฐ เดินหน้า บอมบ์ต่อ น.1,12,14,19
10/10/2544	สงครามเชื้อโรคขีดสหรัฐแอนแทรกซ์ลาม น.1,12,19 นายกฯสงข่าวช่วยคนอัฟกัน น.1,14,16 กตปุม4หน่วยรบพิเศษมุดถ้ำ ตามล่าบิน ลาติน น.1,5
11/10/2544	สหรัฐเจออีกแล้ว จ.ม.เชื้อโรค น.1,12,19 ยุทธวิธีหน่วยรบภูเขาปฏิบัติกรล่า บิน ลาติน น.1,5
12/10/2544	เพาเวลล์ระทึกผงสีชาวโผล่ในกระทรง น.1,12,16 ลุ่มเสียงอันฟังรับฟังจาก 57 ชาติ อิสลาม น.2 BIOTERRORISM การก่อการร้ายรูปแบบใหม่ น.5
13/10/2544	อินโดฯวางระเบิดเคเอฟซีแก้แค้นลามไปทั่ว น.1,12,16 บริษัทสื่อสารอังกฤษร่วมมือมะกันช่วยถอดรหัสอีเมลล์ของบินลาติน น.7
14/10/2544	สหรัฐฯประโคนชาวนุซจด์จอรอบพบทักษิณ น.1,14,18,19

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	แอนแทรกซ์ส่งจากมาเลย์ ถล่มสหรัฐฯ น.1,9,19 สงครามดิจิตอล ชูอุปกรณีสืบค้นถล่มเป้าหมาย น.8
15/10/2544	อัล เคดากัวร์วูถล่มอีกล้างแค้นสหรัฐฯ น.1,16,17,19
16/10/2544	ปาเกียสหรัฐฯเด็ดหัวโอมาร์ น.1,12,19
17/10/2544	หนทางสหรัฐฯลุยแดนอัฟกันล้วนเสี่ยงสุดๆ น.2 อุ้มลูกไปทำงานขวยสุตซิดติดแอนแทรกซ์ น.1,16,17
18/10/2544	จม.ผงขาว ส่งไปรษณีย์ปั่นป่วนสื่อ น.1,14,16
19/10/2544	พบผงตัวใหม่โหดกว่าเดิม น.1,16
20/10/2544	บินลาดินซิมมือฆาตตาย น.1,16,19 ท้ายสุดบุขไม่โง่ไปแพ้อัฟกันตามกันไซเวียต น.2
21/10/2544	จ.ม. แบ่งมหาภัย ส่งข้ามชาติเกาหลีมาสุโขทัย น.1,11,15 ฤดูหนาวอัฟกามีคุณ ล่าบิน ลาดิน ง่ายขึ้น น.2
22/10/2544	คำทำนาย นอสตราดามุสไทยไฟสงครามสุ่มโลกอีก 3 ปี น.1,5 คนมะกันผวาอีกงดเดินห้างช่วง วันฮาโลวัน น.1,17,19
23/10/2544	ตาลีบันโหดยั่ววง ฮ.มะกันจับฆ่าเรียบ น.1,11,15 โค่นตาลีบันไม่ง่ายแต่หากคนเสียบยากกว่า น.2
24/10/2544	ตาลีบันอ่วม เจอศึก 2 ด้าน น.1,12,19
25/10/2544	สงครามลับคือหัวใจศึกปราบก่อการร้าย น.2 ระดมพระสงฆ์สวดแม่สันติ น.1,12,19
26/10/2544	สหรัฐฯชกปลงตาลีบันไม่หมู น.1,19 ยูเอ็นปวดขมับกับการจัดทัพรักษาสันติอัฟกา น.2
27/10/2544	แสบบินลาดินก็มีนิวเคลียร์ น.1,17,19 SPACECOM กองบัญชาการระบบนอวกาศ น.5 ผวาไปรษณีย์แบ่ง น.9
28/10/2544	นักรบปาเกียช่วยตาลีบัน น.1,2,6 ไปรษณีย์ไฮเทค มั่นใจเชื่อแอนแทรกซ์รอดยาก น.8
29/10/2544	บอมบ์มั่วอีกเด็กตาย9ศพ น.1,14,19
30/10/2544	รัวถล่มโบสถ์สังหาร 18 ศพ น.1,17,19 เม็กซิกันเห่อ เพลงบิน ลาดิน น.1,14,19
31/10/2544	เผยอัล-เคดา จ้องโจมตีอีก น.1,12,19

5.1.2 การวางกรอบเกี่ยวกับอิสลาม/มุสลิมในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ภายในสัปดาห์แรกของการเสนอข่าว มีการใช้คำว่า “มุสลิมหัวรุนแรง” กว่า 20 ครั้ง อิสลามหรือมุสลิมในการรายงานของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีลักษณะของการถูกวางอยู่ในกรอบ “ผู้ก่อการร้าย = ชาวอาหรับ = มุสลิม = อิสลาม” ดังจะเห็นได้จากการบรรยายภาพพจน์ของ บินลาดีนในไทยรัฐฉบับวันที่ 15 กันยายน 2544 ว่า “เครือข่ายกลุ่มก่อการร้ายของนายบิน ลาดีน เป็นกลุ่มที่รวบรวมสมัครพรรคพวกชาวตะวันออกกลางหลายสัญชาติ มีจุดมุ่งหมายออกปฏิบัติการ โจมตีกลุ่มที่ไม่ใช่ตะวันออกกลาง ซึ่งมีอิทธิพลครอบงำประเทศที่มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่”

ในช่วงเวลา 3 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ถึง 31 ตุลาคม 2544 ข่าวเกี่ยวกับ อิสลามหรือมุสลิม ซึ่งไม่เกี่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผลพวงที่ต่อเนื่องจากกรณี 9/11 ใน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีเพียงเรื่องเดียวคือ เรื่อง “หุม” ในคอลัมน์เปิดเลนส์สองโลก ฉบับวันที่ 5/10/2544 โดยที่ในช่วงก่อนเกิดเหตุ 9/11 กว่า 1 เดือน ไม่มีข่าวพาดพิงถึงมุสลิมหรือสังคมมุสลิม ทั้งในประเทศและต่างประเทศปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ทั้งในกรอบกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา และการศาสนา

ทั้งนี้ สภาวะดังกล่าว อาจถือได้ว่าเป็นสิ่งปกติของหนังสือพิมพ์หัวสี ที่เน้นการนำเสนอ เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่น่าตื่นเต้นมากกว่าเรื่องราวความเป็นไปของสังคม(ปกติ) “อิสลาม/มุสลิม” จึงไม่ตกเป็น “ข่าว” โดยเฉพาะในช่วงก่อนเหตุการณ์ 9/11

5.2 9/11 กับ อิสลาม/มุสลิม ในหนังสือพิมพ์มติชน

5.2.1 การวางกรอบเหตุการณ์ 9/11 ในหนังสือพิมพ์มติชน

การรายงานเหตุการณ์ 9/11 และผลพวงที่ตามมาในหนังสือพิมพ์มติชน มีลักษณะของ บทวิเคราะห์ และหลากแง่มุมกว่าที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และไม่ได้เน้นที่การเป็นผู้มี “ส่วนร่วม” ในความสูญเสียของคนไทยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากอย่างไทยรัฐ แม้จะนำเสนอกรอบ ข่าวในลักษณะเดียวกันในฉบับวันที่ 12 กันยายน 2544 นั่นคือกรอบเรื่องก่อการร้าย ควบคู่กับผล ทางเศรษฐกิจ

ในการรายงานเหตุการณ์ 9/11 หนังสือพิมพ์มติชนฉบับวันที่ 12 กันยายน ไม่ได้ใช้ ภาษาที่หวือหวากระตุ่นอารมณ์ รูปแบบการจัดเรียงลำดับข่าวไม่สับสน และอ้างอิงสำนักข่าว

ต่างประเทศโดยตลอด จึงไม่ได้มีลักษณะการนำเสนอเหมือนมีส่วนร่วมอยู่ในเหตุการณ์ ทำให้ข่าวที่นำเสนอดูมีความเป็น “ข่าว” ที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ แม้จะมีความเกินจริงของตัวเหตุการณ์จากต้นตอข่าวอยู่ก็ตาม

แต่ทั้งนี้ น่าสังเกตว่า ทั้งไทยรัฐและมติชน ฉบับวันที่ 12 กันยายน นำเสนอ “ประเด็นข่าวหลัก” ที่เหมือนกัน คือการรายงานถึงตัวเหตุการณ์ในสหรัฐฯ และคาดการณ์ถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเรื่องการระดมระวางคุ้มครองสถานทูตและผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในไทย เพียงแต่มติชนแบ่งประเด็นข่าวตัวเหตุการณ์ กับเรื่องเศรษฐกิจออกเป็น 2 หัวข่าวที่ชัดเจน ในขณะที่ไทยรัฐนำไปรวมเป็นหัวข่าวเดียว

ในส่วนของการรายงานตัวเหตุการณ์ 9/11 นั้น แม้รายละเอียดของข่าวจะมีลีลาการใช้ภาษาหรือท่วงทำนองการนำเสนอต่างกัน แต่ “เนื้อหาข่าว” ที่นำมาลงกลับมีความคล้ายคลึงกันมาก นั่นคือทั้งไทยรัฐและมติชนในฉบับวันที่ 12 กันยายนอ้าง(รายงานของเอพี) เรื่องนายคริสตียาเดส ผู้เชี่ยวชาญการบินที่กรมการขนส่งเงินในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ให้ความเห็นว่าดูตามรูปการณ์แล้วการก่อวินาศกรรมครั้งนี้มีเพียงไม่กี่กลุ่มที่สามารถทำได้ และกลุ่มที่ต้องสงสัยที่สุดคือ “กลุ่มก่อการร้ายโอซามา บิน ลาดิน” มีการกล่าวถึงกลุ่มปาเลสไตน์หัวรุนแรงที่ออกมาจับและปฏิเสธคำอ้างเป็นผู้ลงมือ และทั้ง 2 ฉบับกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เพนตากอนในแง่มุมที่สะท้อนภาวะ “มีตบอด” ของสื่อ(สหรัฐฯ) ซึ่งต่อมาได้ตัดประเด็นเหล่านี้ออกไปจากการรายงานนั้นคือ

ไทยรัฐ: “มีรายงานด่วนเข้ามาว่า . . . ในส่วนของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ หรือตึกเพนตากอน ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ซึ่งมีอาคารถูกวางระเบิดไฟไหม้หนัก”

มติชน: “ซีเอ็นเอ็นรายงานด้วยว่า รอบเพนตากอนมีข้อสังเกตว่า มีเฮลิคอปเตอร์ลำหนึ่งบินตรงมาเพื่อพุ่งชนด้านตะวันตก ใกล้กับสำนักงานที่ตั้งของทหาร ทำให้อาคารเพนตากอนเกิดระเบิดขึ้นและพังทลายลงมาทันที” และ “ขณะที่การทำลายตึกเพนตากอน กลุ่มผู้ก่อการร้ายก็ใช้เครื่องบินถึง 2 ลำพุ่งเข้าชนเช่นกัน วิธีการที่กลุ่มผู้ก่อการร้ายใช้ในครั้งนี้ล้วนเป็นการไฮแจ็กเครื่องบินเพื่อเป็นการโจมตีสหรัฐฯเป็นการเฉพาะทั้งสิ้น” และ “เอพีรายงานว่ามีเครื่องบินซึ่งยังไม่ทราบว่าเป็นเครื่องบินใด ตกลงใกล้กับบริเวณสำนักงานที่ทำการกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ”

นอกจากนี้มติชนยังระบุด้วยว่า “ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ประธานาธิบดีบุชได้ยกเลิกกำหนดการซึ่งเดิมจะไปปรากฏตัวที่โรงเรียนแห่งหนึ่งในรัฐฟลอริดาแล้วเดินทางกลับกรุงวอชิงตันทันที” ซึ่งในวันนั้นประธานาธิบดีบุชไม่เพียงไม่ได้ยกเลิกกำหนดการ แต่ยังนั่งในห้องเรียนต่อไม่ต่ำกว่า 30 นาที และที่บอกว่าจะกลับวอชิงตันในทันทีก็เป็นคำกล่าวหลังออกจากห้องเรียน ซึ่งบุชก็ไม่ได้ทำตามเช่นที่กล่าว อีกเช่นกัน

ส่วนในการรายงานข่าว บทวิเคราะห์ หรือบทสัมภาษณ์ ในฉบับวันต่อๆมาของหนังสือพิมพ์มติชนนั้น ด้านหนึ่งแม้จะคงความน่าเชื่อถือ ด้วยการนำเสนอมุมมองที่หลากหลาย และโดยบุคคลที่มีสถานภาพเด่นชัด แต่อีกด้านหนึ่งกลับยิ่งตอกย้ำถึงความรุนแรงของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ โดยเฉพาะอันตรายจาก “ผู้ก่อการร้ายมุสลิม” มากขึ้น เพราะนักวิเคราะห์ส่วนใหญ่มุ่งประเด็นของเหตุการณ์ไปที่ “การก่อการร้าย” โดยฝีมือของกลุ่มบินลาติน ดังนั้น แม้จะมีการพยายามนำเสนอเหตุปัจจัยแห่งการกระทำ แต่ก็อยู่บนพื้นฐานของข้อสรุปที่ว่า เป็นผลงาน “การก่อการร้าย” จากเครือข่าย อัลกออิดะฮ์ ของ อูซามะฮ์ บินลาติน(แน่นอน) และด้วยเหตุนี้ “ผู้ก่อการร้ายมุสลิม” จึงถูกใช้อย่างต่อเนื่องในหนังสือพิมพ์มติชน ช่วง 12 กันยายน ถึง 31 ตุลาคม 2544

ในฉบับวันที่ 13 กันยายน มติชนนำเสนอข่าวจากสหรัฐอเมริกาควบคู่กับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิชาวไทย และการจรรยาบรรณในเชิงวิชาการ ทั้งข้อมูลและข้อคิดเห็นแทบทั้งหมด บอกว่าการวินาศกรรมครั้งนี้เป็นการก่อการร้าย ด้วยฝีมือของสมาชิกอัลกออิดะฮ์ที่กระจายอยู่ในหลายประเทศทั่วโลกและอาจรวมถึงประเทศไทย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพราะความผิดพลาดด้านนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกานั้นเอง ส่วนสาเหตุที่เชื่อมั่นว่าเป็นอัลกออิดะฮ์ ก็เพราะปัจจุบันเครือข่ายนี้มีศักยภาพในการก่อเหตุสูงสุด มีเงินทุนมากที่สุด และเป็นคู่อริที่เด่นชัดที่สุดของสหรัฐอเมริกา มายาคติเกี่ยวกับบินลาตินและอัลกออิดะฮ์ จึงสามารถเห็นได้ชัดในบทวิเคราะห์แทบทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญ(ตลอดการรายงานในช่วง 12 กันยายน - 31 ตุลาคม) โดยเฉพาะที่กล่าวว่า “ถ้าไม่ใช่อัลกออิดะฮ์แล้วจะเป็นใคร” ตลอดทั้งฉบับมีเพียงความเห็นเดียว(จากหัวข่าว “3 นักคิดไทยชี้แหล่นโยบายสหรัฐหนุนสงครามโลก”) ที่เตือนสังคมถึงการริบถวณประณาม เพราะอาจลงเอยด้วยข้อพิพจน์ว่าเป็นฝีมือ “คนใน” อย่างกรณีของโศคลาโฮมาซิดี้

และในกรอบที่กล่าวถึงคำทำนายของนอสตราดามุส(เช่นเดียวกับไทยรัฐ) มติชน ระบุว่า “สำหรับ ‘มาบัส’ ผู้ทำลายโลกและต่อต้านพระคริสต์นั้น ช่วงเกิดสงครามอ่าวเปอร์เซีย ดีความกันว่าหมายถึงประธานาธิบดี ‘ซัดดัม’ แห่งอิรัก คู่ริสำคัญของสหรัฐ ต่อมาตีความกันว่ามาบัส ซึ่งในโคลงบทอื่นๆ พูดทำนองว่ามาบัสน่าจะเป็น ‘อิสลาม’ คือนายโอซามา บินลาเดน เศรษฐีน้ำมันชาวซาอุดีอาระเบีย ผู้นำกลุ่มก่อการร้ายสากล ซึ่งสหรัฐเชื่อว่าอยู่เบื้องหลังการก่อการร้ายสถานทูตสหรัฐในเคนยาและแทนซาเนียเมื่อหลายปีก่อน”

แม้ว่าการที่ ‘มาบัส’ ผู้ทำลายโลกและต่อต้านพระคริสต์ ถูก “ตีความกัน” ว่าหมายถึง ‘ซัดดัม’ แห่งอิรัก จะพอเข้าใจได้(ถึงแม้ในความเป็น “มุสลิม” จะไม่มีใครต่อต้าน “พระคริสต์” เพราะมุสลิมถือว่าท่านคืออนบีที่วันหนึ่งข้างหน้าจะกลับลงมาใช้ชีวิตในโลกมนุษย์) ว่าเป็นการ

ตีความตามสถานการณ์ แต่การที่ “มาบัสน่าจะเป็น ‘อิสลาม’ คือนายโอซามา บินลาเดน” นั้น เป็นการเปรียบเทียบที่ผิดฝาผิดตัวชัดเจน เพราะในที่นี้ “มาบัส” ไม่เพียงเป็นหรือคือ “อิสลาม” แต่ “อิสลาม” ยังคือ “บินลาเดน” อีกด้วย

ในขณะที่เรื่องราวทำนองเดียวกันตามที่ปรากฏใน*ไทยรัฐ* ซึ่งอ้างกระทู้คำทำนายของนอสตราดามุสจากหน้าเว็บไซต์พันธุทิพย์คือ “. . . มาบัส(MABUS)จะตายในไม่ช้า จะมีการฆ่าหมู่คนและสัตว์อย่างสยดสยอง ทันใดนั้นการแก้แค้นจะปรากฏขึ้นจากร้อยแผ่นดิน ความกระหายอดอยากจะเกิดขึ้นเมื่อดาวทางโคจรผ่านมา ศาสนาที่มีชื่อเหมือนทะเลจะมีชัย การต่อต้านนิกายของอะดาลูนกาทิฟผู้บุตร พวกหัวดีคือ พวกโคกเศร่า ตำนานนิกายจะกลั้วเกรง อาลิฟ กับ อาลิฟ ที่ได้รับบาดเจ็บทั้งสอง. . .” และในหัวข้อย่อยถัดมา ระบุว่า “เพราะมีการตีความต่อว่า MABUS นั้น มาจากการย่อต้นชื่อของ USAMA BIN LADEN. . . โดยในคำทำนายหนึ่งของนอสตราดามุสได้กล่าวถึงสงครามโลก ครั้งที่ 3 ว่า. . . ขณะเดียวกันจะมีชนผิวเหลืองที่อยู่อีกซีกโลกด้านตะวันออกออกมาให้ความช่วยเหลือกลุ่มชาวอาหรับ. . . โดยมีคนกลางที่นำภัยพิบัติมาให้ที่ชื่อ “มานุส MABUS” ซึ่งหากเขียนกลับก็จะพ้องกับชื่อ “ซับบาม” หรือชื่อที่ใกล้เคียงชื่อนี้. . .”

ดังนั้นหากเปรียบเทียบกับการตีความ “คำทำนาย” ในหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับแล้ว “ฉบับ” ของ*ไทยรัฐ* แม้จะส่อนัยบ่งบอกว่า “ศาสนาที่มีชื่อเหมือนทะเล(ทราย?)จะมีชัย” น่าจะหมายความถึง “อิสลาม” แต่ก็ไม่โน้มนำให้เข้าใจผิดว่า อิสลาม=มุสลิม=อิสลาม อย่างชัดเจนเหมือนที่ปรากฏใน*มติชน*

ข่าวของ*มติชน* ช่วงวันที่ 12- 15 กันยายน อยู่ในข่ายเกาะติดสถานการณ์และความ เป็นไปในสหรัฐอเมริกา ก่อนจะเริ่มบทวิพากษ์บินลาเดนในฉบับวันที่ 15 และถ่ายทอดมุมมองทัศนะของมุสลิมต่อการก่อการร้ายในฉบับวันที่ 18 ในขณะที่มุมมองซึ่งวิเคราะห์สถานการณ์และนโยบาย(ต่างประเทศ)สหรัฐอเมริกา ได้ทยอยนำเสนอเป็นระยะ

ทั้งนี้ โดยรวมแล้วสามารถกล่าวได้ว่า *มติชน* ค่อนข้างจะมีความเป็นกลางในการนำเสนอข่าว 9/11 ต่อเนื่องถึงสงครามในอัฟกานิสถาน เพราะให้ข้อมูลแวดล้อมที่มากกว่าการนำเสนอข่าวทางเดียว ถึงแม้ว่าจะยังติดอยู่ใน “กรอบข่าว” การก่อการร้ายแบบเดิม และมีการใช้คำว่า “ผู้ก่อการร้ายมุสลิม” ไม่น้อยกว่า*ไทยรัฐ* ก็ตาม

ตารางที่ 4

สรุปหัวข้อข่าว 9/11 ในมติชนช่วง 12 กันยายน - 31 ตุลาคม 2544

12/09/2544	บอมบ์ สหรัฐพิณาศึกซ์เครื่องบินถล่มเวสต์เทรต-กน. ผวาสงครามโลก น.1,18 ศก.โลกป่วนหนักน้ำมันราคาพุ่ง-ตลาดหุ้นตึง น.1,21
13/09/2544	บุชเปิดฉากทำสงคราม น.1,18,24 15 ผู้ก่อการร้ายเข้าไทยข้อมูลซีไอเอ น.1,5,16 3 นักคิดไทยชำแหละนโยบายสหรัฐขนวนสงครามซ็อกโลก น.1,19 ไม่ได้เห็นหน้าแม่อีกแล้ว น.1,21 เพิร์ลฮาร์เบอร์ภาค2 สยองถึง เคแอล 2001 น.1,23 บุชปลุกอเมริกาผู้ก่อการร้าย น.2 ผู้เชี่ยวชาญตอ.กลางซีสหรัฐแก้แค้นรุนแรงแน่ น.15 เมื่อหายนะปกคลุมอเมริกา น.20
14/09/2544	เปิด4แผนขี้อัฟกันล่าบิน ลาเดนแฉใช้ 50 คนถล่มสหรัฐ น.1,27 ญาติสุดห่วงแจ๊งบัวแก้ว131คนไทยหาย น.1,27 เผยโฉม4ทีมรบถล่มอเมริกาโยงโยบีนลาเดน น.2 เวสต์เทรตเซ็นเตอร์ถล่ม สัญลักษณ์ทุนนิยมล่มสลายโลกสูญมือการเงินนับพัน น.8 กระแสโลกไอทีถล่มตึกเวสต์เทรต น.11,12 จีนสายตรง บุช ช่วยล่ามือบอมบ์ออสซีปิดฝุ่น พันธมิตร 3 ฝ่ายหนุน น.17 4 ทางเลือกยุทธการล้างอายจอร์จ บุช น.26 โพลไม่เชื่อไทยคุมก่อการร้าย น.27
15/09/2544	สหรัฐระดมพลนับล้านส่งสัญญาณรบพุ่งเป้าถล่มบินลาเดน น.1,19,20 3 คนไทยยังไม่รู้ชะตากรรมทักษิณเตรียมรับมะกันเปิดศึก น.1,24 ถล่ม ศูนย์การค้าโลกเพียงยอดภูเขาน้ำแข็ง น.2 กาชาดสหรัฐบรรเทาทุกข์ 6 ช.ม คน 7 แสนเข้าคิวสละเลือด น.7 โอซามา บิน ลาเดนยอดมนุษย์ล่องหน น.18
16/09/2544	มะกันทรุด-ไทยฟื้นฟูปฏิบัติการ3วันบินไทยสูญ75ล้าน น.1,6 แฉ 3 เป้าถล่มรังบินลาเดน คนอัฟกันอพยพหนีตาย สหรัฐขยายวงโจมตี 3 ปท. ชัดดัมเหย้าใช้กำลัง ไร้ผล น.1,19,20 ยุทธการกำจัดบิน ลาเดนหลายเป้าหมายหลายยุทธวิธี น.2 วิเคราะห์ บับสหรัฐระเบิดสงครามโลกระอุสังเวยวิถีมหาอำนาจ น.3 วิธีคิด เมื่อเผชิญช่วงเวลาเลวร้ายในชีวิต น.10 ปกอกเปลือก บิน ลาเดน (1) จากบาร์เหล่าสู่โลกมุสลิม น.24

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	มองต่างมุม สงครามอเมริกา น.24
17/09/2544	พลร่มสหรัฐ-อังกฤษลุยบุกอัฟกันแล้วบินลาเดนวางกำลังสู้ น.1,19,20 ไทยหนุนถล่มอัฟกันแล้วสิ้นเป็นหน้าที่ น.1,21 การบินทั่วโลกทรุดปลดพนักงานนับแสน น.1,19 เหตุแห่งการพังทลายตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ น.2 ทำไมเลือกตึกเวิลด์เทรดฯสูง..หัตถ์มีจรรยา น.2 พลิกย้อนหลังฟัง บิน ลาเดน พูด น.6 ถาอารยธรรมจะสูญสิ้น น.6 บาร์บารา ออลสัน นักกฎหมายมือดีหนึ่งในเหยื่อความโหดร้าย น.13 ถล่มตึกเวิลด์เทรด ภาพเตือนใจให้ฮอลลีวูด คิดก่อนทำ น.14 เหลือคนไทยไร้ร่องรอยแค่ 2 น.19 อดีตกรมว.บัวแก้วเดือนระว่าง โลกถูกเป็นไฟ น.20 เปิดฐานปฏิบัติการมะกันลุยสงครามศตวรรษที่ 21 น.20
18/09/2544	อัฟกันผนึกด้านสหรัฐชนสก็ดสู้มะกันส่ง4หน่วยรบลุย น.1,19 หินวิวัฒน์เลอะระเบิดน้ำมันหมู น.1,20,24 สำรวจน้ำมันเพิ่ม5%ปิดปั๊ม-ไฟถนน-ทีวีรับมือสงครามใหญ่ น.1,21 สงครามโลกครั้งที่3สงครามครูเสดครั้งที่2 น.2 หักจุมุกอินทรี น.6 เจาะสมรภูมิจัฟกาณิสถานดินแดนสงครามอมตะ น.20 อย่าโยงอิบลามให้เป็นลัทธิก่อการร้าย น.20
19/09/2544	หินวิวัฒน์ทิ้งส.ส.เช่นพิชชอมบ์มันหมู น.1,19 ประเมินศึกสหรัฐ-อัฟกันตายถึงแสนบุชให้ทำใจรับสูญเสีย น.1,20 ข้อเสนอประเวศ วะสีทางรอดมนุษยชาติจุดยืนของไทยในวิกฤตโลก น.2 หยิกเล็บเจ็บเนื้อ ที่เด็ดบึกหมง น.4 ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทหารเลือดจระนองอัฟกาณิสถาน น.18
20/09/2544	เตือนไฮเจกชนทัฬสหรัฐญี่ปุ่นผวาหนักปาก้าปิดประเทศรับมือ น.1,19 โบอิงเล็งปลด 3 หมื่นคนทัวร์-โรงแรมยกเลิกอื้อ น.1,23 เปิดคลังสมองบุชบัญชาศึกล่าบิน ลาเดน น.20 เคลลี่ วอลเลซเหยี่ยวข่าวซีเอ็นเอ็นเส้ามู่สะเทือนใจชาวถล่มตึกเวิลด์เทรดฯ น.13
21/09/2544	แม้วิตตเบรกบังคับประหยัดพลังงาน น.1,23 100 บินรบสหรัฐจ่อถล่มอัฟกันดันสั่งบินลาเดนออกนอกปท. น.1,27

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	<p>เหตุผล 5 ประการที่สหรัฐอเมริกาไม่ควรจัดประกายNEW WAR น.2</p> <p>สงครามศักดิ์สิทธิ์ รหัส 911 น.11,12</p> <p>หาผู้สูญหายผ่านเว็บอีกหวังของญาติเหยื่อเวิลด์เทรดฯ น.11,12</p> <p>ตั้ง10 ล้านลาลาเดนบนเว็บ น.12</p> <p>สงครามตอบโต้ น.18</p> <p>สุขสรรค์โลกสามมิติ สงครามโลกครั้งที่3 น.22</p>
22/09/2544	<p>บุชจูโลกต้องเลือกข้างร่วมสงครามล่าผู้ก่อการร้าย 60 ประเทศ น.1,19</p> <p>ดาวโจนส์ร่วงรับข่าวสหรัฐบุกอัฟกัน น.1,20</p> <p>อหังการแห่งบุช อหังการแห่งอเมริกา น.2,18</p> <p>บอมบ์นิวยอร์กทำลายวิถีชีวิตอเมริกันชนอย่างสิ้นเชิง น.6</p> <p>ญี่ปุ่นสั่งผู้บริหารงดขึ้นเครื่องบิน น.9</p>
23/09/2544	<p>สอยบินสอดแนมมะกันร่วง ทาลิบัน ตีปีบเดือนระว่างจรวด สติงเกอร์ น.1,19,20</p> <p>วิเคราะห์ โลกาภิวัตน์หนายก่หวาดระแวงคลุมโลกทำทนายรัฐบาลทักษิณ น.3</p> <p>คนไทยในนิวยอร์กหายเหลือ 34 น.20</p> <p>โศกนาฏกรรมบรรเลงอเมริกันชนไร้อาลัย น.22</p> <p>น้ำผึ้งหยดเดียว น.24</p> <p>นักข่าวหัวเห็ด CNN จาก(ว่าที่) สนามรบ อัฟกานิสถาน น.24</p> <p>บทเรียนสังคมเปิดจากสหรัฐอเมริกาเมื่อเพื่อนบ้านของคุณเป็นผู้ก่อการร้าย น.24</p>
24/09/2544	<p>หน่วยรบอังกฤษบุกแล้วปะทะทาลิบันกบฏอัฟกันลุยยึด3 จว. น.1,19,23</p> <p>นานาทรศนะของสตรีนิวยอร์กหลังตึกเวิลด์เทรดฯถล่ม น.13</p> <p>โฉมหน้าใหม่สหรัฐอเมริกาความมั่นคงปลอดภัยมาก่อนเสรีภาพ น.20</p> <p>สงครามแห่งศตวรรษที่21สลายลัทธิก่อการร้ายหรือทำลายสันติธรรม น.20</p> <p>จากเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ถล่ม ลามถึงเศรษฐกิจโลกทั้ง รัฐบาลต้องบอก ไม่ใช่แค่ไม่เป็นไร น.2</p> <p>ไทยจะอยู่อย่างไร ในโลกยุคสงครามวินาศกรรม น.6</p> <p>ชะตากรรม นศ. อหารับในสหรัฐ น.10</p>
25/09/2544	<p>สหรัฐเปิดฉากสงครามเงินลุยยึดทรัพย์เครือข่ายบิน ลาเดน ทั่วโลก น.1,2,19</p> <p>ล้มสแตนดาร์ดช่วยอเมริกัน น.8</p> <p>อเมริกาขอโทษ ชาวที่ไม่ถูกเผยแพร่ น.20</p> <p>ซูดัตกษัตริย์โมฮาเหม็ด ซาฮีร์ ซาห์ น.20</p>
26/09/2544	<p>ซาอุฯตัดสัมพันธ์ทาลิบันอัฟกันอ่วมมะกันบีบบูเอ็นคุมแหล่งทุน น.1,19</p> <p>แม้สุดปลื้มบุชโทร.คุย10นาที น.1,23</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	<p>สภาสงครามของจอร์จ บุชกับยุทธวิธีดลัมบิโน ลาเดน น.2</p> <p>คลินิกหัวใจบริการเก็บอสุจิทหารมะกันก่อนออกรบ น.7</p> <p>27เหยื่อระลอกแรกสงครามการเงินจากสหรัฐอเมริกา น.20</p>
27/09/2544	<p>หมิ่นพระอัลเลาะห์เปลี่ยนชื่อยุทธการ น.1,19</p> <p>เสียงสะท้อนจากทูตอิสราเอล น.1,18</p> <p>เกิดสงครามใหญ่กลางปีหน้า น.19</p>
28/09/2544	<p>ผมไม่ได้ทำ ลาเดน เปิดดอกผ่านสื่อ น.1,27</p> <p>เผชิญหน้าบิน ลาเดนเรื่องเบี่ยงหลังเดอะ สตอร์รี่ ออฟ โอซามา น.2</p> <p>พิชัย วาสนาส่ง ถอดรหัสบิน ลาเดน น.16</p> <p>อาหรับสงวนท่าทีร่วมพันธมิตรอเมริกาเพราะอิสราเอล น.26</p> <p>จารกรรม หนทางเดียวที่จะชนะการก่อการร้าย น.26</p> <p>มุสลิม อิสลาม และอาหรับ น.26</p>
29/09/2544	<p>สื่อสหรัฐแฉลุยแล้ว15วันที่มรณพิเศาะจับ-ฆ่า-ซีเป่าบินลาเดน น.1,20</p> <p>สหรัฐกำลังคิดอะไรกับ สงครามใหม่ น.6</p> <p>ดูโฉมหน้า19 ทูตมรณะดลัมสหรัฐอเมริกา น.18</p> <p>มุสลิมจะอย่างไรถ้าสหรัฐโจมตีอัฟกานิสถานคำตอบจากนักปราชญ์อิสลาม น.18</p> <p>รองกมธ.ตปท.ชี้ภายใน 7 วันสงครามระอุ น.20</p>
30/09/2544	<p>บูมัสลามบิน -6 พันหนึ่ตายป่วน ฝรั่งเศสแบล็กฮอว์ก พร้อมบอมบ์ น.1,19</p> <p>ประเวศ วะสี ผนึกจุดแข็งไทยสร้างสันติภาพโลก น.1,2</p> <p>เมื่ออเมริกันเพรียกา สงคราม อารมณืดิบ ที่ไม่สอดคล้องกับ ความจริง น.2</p> <p>เอพีไอ ม้วนี่มรายชื่อ สลัดอากาศเจ้าตัวไวไม่ได้พลีชีพ น.20</p> <p>พลิกหน้า คัมภีร์มรณะ น.20</p> <p>สงครามรูปแบบใหม่ในทรรศนะโดแนลด์ เอช. รัมส์เฟลด์ รวม.กลาใหม่สหรัฐอเมริกา น.20</p> <p>เรื่องที่ยังไม่ได้เล่าจากมหานครนิวยอร์ก น.20</p>
01/10/2544	<p>ทาลิบันตบหน้าสหรัฐชอน บินลาเดน เข้ายปฏิบัติภารกิจน.1,19</p> <p>นักปราชญ์อิสลามค้านสหรัฐดลัมอัฟกานิสถาน น.20</p> <p>ชะตากรรมผู้อพยพพิกันมีอาหาร มีเงิน แต่ไม่มีน้ำ น.20</p> <p>5ปีได้การปกครองของทาลิบันระเบียนตรงของนักท่องตำรา น.20</p>
02/10/2544	<p>พับแผนบอมบ์เป่าดลัมบิโนลาเดน ไม่ชัด น.1,24</p> <p>สรรพกำลังพันธมิตร นับถอยหลังดลัมอัฟกานิสถาน น.18</p> <p>สถานการณ์สร้างวีรบุรุษผู้ก่อการร้ายสร้างรัมส์เฟลด์ น.18</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

03/10/2544	ส่งสัญญาณสุดท้าย ถล่ม โทนี แบลร์กร้าว น.1,19 ช้ำก่อน สหรัฐอเมริกา น.6 โคกนาฏกรรมที่นิวยอร์กในมุมมองมาร์กซิสต์ น.20 พ่อสลัดอากาศยันเอพีไออ้างจดหมายปลอม น.20 กรม.รับมติยูเอ็นสกัดผู้ก่อการร้ายฟอกเงิน น.19
04/10/2544	จัดอาวุธ ไฮเทค เผด็จศึก ทาลิบัน น.1,20 สัมภาษณ์พิเศษ อานันท์ ปันยารชุน มองโลกหลังวินาศกรรมสหรัฐ น.2 เครื่องหมายคำถามในใจเด็กกระซอกสะท้อนจากวินาศกรรมเวสต์เทรดเซ็นเตอร์ น.13 ความรุนแรงที่ซ่อนอยู่ภายใน น.18 สงครามนอกแบบในอัฟกานิสถานสงครามของหน่วยรบพิเศษ น.18
05/10/2544	บีมกลางหาวบินรัสเซียของถูกสอย น.1,28 มืออะไรในกองบัญชาการบิน ลาเดน ที่ดาร์นด้า น.26 อาเซียนผนึกกำลังป้องกันก่อการร้าย น.28
06/10/2544	ตร.สงสัยก่อการร้ายจับ 6 อาหรับคาสนามบินหาดใหญ่ น.1,20 กองทหาร VS กองโจรสลัดภาคพื้นดินในอัฟกานิสถาน น.18 บิน ลาเดนในกลุ่มประเทศอาเซียน น.18
07/10/2544	สหรัฐส่งบินรุมเข่นขวัญเขย่า คาบูล ทาลิบัน สู้งิ๊งจรวดสกัด น.1,20 ครอบครัวบิน ลาเดน ได้นิวยอร์กไทม์ส ปฏิเสธ บิน ลาเดน ไม่ได้โทร.หาแม่ น.23 บทบาทของประเทศไทยในรอยร้าวอันตรายของโลก น.24 ปกเปลือก บิน ลาเดน (22) วันสังหารหมู่นู น.23
08/10/2544	ส่งหน่วยรบพิเศษมุดถ้ำเด็ดหัวลาเดน น.1,19 โมฮาเหม็ด อัดด้าเจ้าชายอสูรจากอียิปต์ น.20 ท่าทีจากมาเลเซียต่อปฏิบัติการตอบโต้ของสหรัฐอเมริกา น.20
09/10/2544	ฝูงบินสหรัฐ -อังกฤษ ถล่มวันที่สอง ขยี้รัง บินลาเดน-โอมาร์ น.1,21,23 จับจับใช้จู่ตะเภาฝูงบินมะกันเค็ช135 น.1,5,15 ตร.-ทูตอิหร่านสอบ 6 อาหรับ การ์นต์ไม่ใช่กลุ่มก่อการร้าย น.19 ลำดับการโจมตี7ตุลาคมในคำค้นยาวนานที่อัฟกานิสถาน น.20 โอซามา บิน ลาเดน อเมริกาไม่มีวันได้หลับฝันอย่างสันติ น.2 นานาทรศนะ มะกันบอมบ์ น.21
10/10/2544	นายกษัยนทหารรับผิดชอบจู่ตะเภา จิว ยันไม่ใช่เครื่องบอมบ์ ทาลิบัน น.1,23 ทาลิบันแถลงพิฆบอมบ์ลาเดน เจ็บ มะกันตื่นสงครามเชื้อโรค น.1,19

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	<p>คูกร อเมริกา น.6</p> <p>ทุกขลาภ วันไป-กลับฟินแลนด์ เมื่อสงครามศตวรรษ 21 ระเบิด (1) น.15</p> <p>ใครเป็นใครในสภาสงครามของบุช น.20</p> <p>UAV : ชุดลาดตระเวนไฮเทค ในอัฟกานิสถาน น.20</p> <p>กองทัพทำเองรับขอบริจาคช่วยอัฟกันแม้ไม่รู้.ร.ไทยโยยสถานทูตเมินอพยพ น.23</p>
11/10/2544	<p>สหรัฐดีเดย์หลังยึดน้ำมันฟ้าลุยภาคพื้นดินสมุน ลาเดน ชูตอบโต้ใหญ่ น.1,19</p> <p>ฝึก คอบร้าโกลด์ใช้อ้างใช้ อุตะภา น.1,23</p> <p>ศึกษา สงคราม จาก สงคราม ศึกษา จุดอ่อนประาะ สงคราม น.3</p> <p>ความชั่วร้ายที่ถูกหลอหลิม น.6</p> <p>บีมเวสต์เทรต-เพนตากอน 1 เดือนสหรัฐพินาค 4 ล้านล้านบาท น.8</p> <p>อเมริกันเปิดประตูสู่ครูเสด ด้วยตัวเอง แดงการณ อัล เคด้า น.20</p>
12/10/2544	<p>มะกันชนดล่มรัง บินลาเดนบอมบ์มหากาฬไม่เสียตายลูกละ 270 ล้าน น.1,27,28</p> <p>แม้ว่าแอนอกปัญหาอุตะภาผมรับผิดชอบ น.1,28</p> <p>พล.ท.พิศณุ อุไรเลิศ แจงสนธิสัญญาทางทหารไทย-สหรัฐ น.2</p> <p>คำยืนยันจิว-อืดป้องมะกันใช้อุตะภาฝึกคอบร้าโกลด์ไม่ใช่ดล่มอัฟกัน น.2</p> <p>เวสต์เทรตนายล้อมคอก น.11,12</p> <p>บาดแผลหลังสงคราม น.16</p> <p>หลบพันภัยปรมาณูตั้งฐานที่มั่นในบ้าน น.22</p> <p>ปฏิบัติการภาคพื้นดินรูปแบบและเป้าหมาย น.26</p> <p>อันวาร อิบรอฮีมสวนกระแสนิยมบิน ลาเดน น.26</p> <p>ดาวเทียมทหาร น.26</p>
13/10/2544	<p>กลุ่มฟาสต์ฟูดสหรัฐบีมเคเอฟซีอินโด-ปากีฯเจอแล้ว น.1,19</p> <p>แฉเครื่องสหรัฐแฉอุตะภา่วมปฏิบัติการรบที่อัฟกัน น.1,20</p> <p>จอร์จ ดับเบิลยู.บุช กับนักบุญพิทักษ์ชีวิตเด็กอัฟกัน น.2</p> <p>กฎแห่งความรักและกฎแห่งความรุนแรง น.6</p> <p>จากทาลิบันถึงโลกมุสลิมคำกล่าวของโมฮัมหมัด โอมาร์ น.18</p> <p>วินาศกรรมอเมริการำลึก1เดือน น.18</p> <p>พรรคอิสลามมาเลเซียประกาศปฏิเสธต่อสหรัฐแล้ว น.18</p>
14/10/2544	<p>ทุกขลาภ วัน ไป-กลับฟินแลนด์เมื่อสงครามศตวรรษ 21 ระเบิด (จบ) น.5</p> <p>ร็อดนี่ แสทฟิลด์ ตัวแทนยูนิเซฟ 3 กระจกสะท้อนสงครามเหยื่อบริสุทธิ์กำลังจะตาย น.12</p> <p>จ.ม.เชื้อโรค เขย่าขวัญนัก ฟุงเป้า สื่อ เอ็นบีซี-ซีเอ็นเอ็น-ฟ็อกซ์ ผวา น.1,20</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	<p>คนต่างสัญชาติ ต่างเชื้อชาติกำลังไม่ปลอดภัยในสหรัฐ น.24</p> <p>จรวดร่อนการยุทธ์ระยะไกลในสงครามอัฟกานิสถาน น.24</p>
15/10/2544	<p>จลาจลด้านสหรัฐลามตายแล้ว200 น.1,19</p> <p>วันคืนอันโหดร้าย จากดวงตา และหัวใจใสซื่อของวัยบริสุทธิ์ น.20</p> <p>วินาศกรรมเวสต์เทรตฯ:ความกังวลและการตั้งสติ น.6</p> <p>ปัญหาการใช้ฐานทัพอุตะเกา น.6</p> <p>โพลชาวนานูนาใช้อุตะเกาจีวให้แยกสัมพันธ-สากล น.19</p> <p>สถานีโทรทัศน์กาตาร์ได้สหรัฐอย่างหวังปีบเสรีภาพของสื่อ น.20</p>
16/10/2544	<p>แอนแทริกซ์ลามยุโรปผวาไปทั่วโลก สหรัฐบอมบ์หนักอัฟกัน น.1,19,24</p> <p>ชีวิตกับสงคราม เรื่องราวของ อาหมัด ดอลเลาะห์ น.20</p>
17/10/2544	<p>กรมโรคติดต่อสั่งสอบด่วนจม.ผู้มโผล่ไทย เจอที่ชลา-ผวาแอนแทริกซ์ น.1,24</p> <p>สุดยอตระเบิดทะเลลูทะลวง น.20</p> <p>บินลาดินอีกเป็นพันกำลังจะปรากฏ น.20</p>
18/10/2544	<p>จ.ม.ผู้มโผล่อีก 16ฉบับ ส่งบริษัทแม้ว ทวี-นสพ.-พระ โดนด้วย น.1,19</p> <p>เมื่อเอซี-130เผยโฉมสงครามภาคพื้นดินก็มาถึง น.20</p> <p>CIAโหมแจบชาวอาหรับ700คนซื้อหาระเบิดเวสต์เทรตฯถูกยำและในคุกมะกัน น.20</p>
19/10/2544	<p>ตรวจ 16 จ.ม. ไร่แอนแทริกซ์แค่แบ่งผู้ม-แม้วดาโรคจิต น.1,3</p> <p>ยิว คลั่งล่ามือสังหารมต.โลกระอุ เปิดสงครามปาเลสไตน์ น.1,27</p> <p>เปิดแผนสธ.-กน.รับมือก่อการร้ายด้วยอาวุธชีวภาพ น.2</p> <p>เปิดแฟ้ม แอนแทริกซ์ระบอบ ซีดีซี สหรัฐรายงานสธ.ไทย น.7</p> <p>เทคโนโลยีข่าวสารยุคสงคราม สด กันจริงหรือเปล่า น.11,12</p> <p>สหรัฐปิดเว็บไซต์มุสลิม กันปลุกระดม -ผวาบอมบ์ซ้ำ น.12</p> <p>ผวา แอนแทริกซ์ หนีอีเมลล์ -ซิปออนไลน์ น.12</p> <p>สงครามทางอากาศในอัฟกานิสถานเปิดกรระเบิดของสหรัฐอเมริกา น.26</p> <p>รัฐบาลจีนสั่งห้ามสื่อเสนอข่าวมุสลิมประท้วงสหรัฐ น.26</p> <p>19 น.ศ.ไทยในปากีสถานกลับประเทศ น.27</p>
20/10/2544	<p>เปิดอาวุธลับใหม่ถล่มทาลิบันมุสลิมเหนือคลังเผด็จสหรัฐ น.1,20</p> <p>ประชาชนชาติไทยเบื้องหน้ากระแสสงคราม น.6</p> <p>เอฟบีไอขอหลักฐานลงโทษมือระเบิด น.21</p> <p>อย่างเงียบ-เงียบสหรัฐเริ่มปฏิบัติการภาคพื้นดินแล้ว น.18</p> <p>หนังสือพิมพ์เมืองผู้ดียกเมฆการสัมภาษณ์ลูกชายบิน ลาดิน น.18</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	เอพีไอของหลักฐานลงโทษมือระเบิด น.21
21/10/2544	เครื่องตรวจจดหมายเชื้อโรค (ลูกโซ่) น.14 สนามบินมะกันเลิกบัตรผ่านระบบรักษาความปลอดภัย น.20 มังกร-หมีขาว ประกาศหนุน ตั้งรบ.ใหม่อัฟกันแทนทาลีบัน น.20 แอนแทริกซ์ยังแทรกซึมอยู่ในสหรัฐชีวพวง.ซูเปอร์เล่นพิเรนแบ่งกันิวยอร์ก น.20 จังหวะก้าวการเคลื่อนไหวมุสลิมกับสถานการณ์สงครามยึดเยื่อ น.20 สหรัฐเสียหน่วยรบพิเศษ 2 นาย น.20
22/10/2544	เจียงประณามล้มก่อการร้ายอาชญาชนุไทยถกจับ บินลาเดน น.1,23 ทำเนียบขาวเชิญผู้นำการบันเทิงหรือสร้างผลงานซ่อมภาพลักษณ์อเมริกา น.14 อุบัติเหตุบนเรือรบ น.18 ปืนใหญ่เวหา ปฏิบัติการภาคพื้นดินจากทางอากาศ น.18 สหรัฐกว้านซื้อภาพถ่ายดาวเทียมปิดบังภาพสยองในอัฟกานิสถาน น.18
23/10/2544	แพร่จดหมายแอนแทริกซ์ฝีมือดร.เจิร์ม น.1,20,24 โคโลราโดซื้อมืออาวุธชีวภาพ บทเรียนจากหนังตัวอย่าง น.7 ยุทธการสงครามราตรี น.18
24/10/2544	ปาเกีย เตือนเสียง คีลลด นนอย สังขวง ปิดปากแอนแทริกซ์ น.1,27 สงครามและสันติภาพมุมมองของชาวพุทธกรณีจอร์จ บุช และ บิน ลาเดน น.6
25/10/2544	แอนแทริกซ์ จ่อทำเนียบขาว -บุช ยันไม่ติด น.1,23 จดหมายเชื้อโรค น.1 ปกเปลือกบิน ลาเดน สงครามกองโจรในเมืองใหญ่(40) น.18
26/10/2544	แอลาเดนเคยซื้อแอนแทริกซ์อาวุธเชื้อโรคใลรัฐสภาสหรัฐอีก น.1,31 ผวาแอนแทริกซ์แห่ดูเว็บศูนย์ควบคุมโรคมะกัน น.7 ปกเปลือกบินลาเดน(41) สวัสดิ์อเมริกา..ข้าคือผู้พิชิต น.28
27/10/2544	ผู้ดีสง 200 คอมมานโด ร่วมสหรัฐลุยภาคพื้นดิน น.1,20 มองให้ไกลกว่าการแก้แค้น น.6 มะกันผ่านกม.ต่อต้านลัทธิก่อการร้าย น.18 ปกเปลือกบิน ลาเดน(42) ประมาจารย์ น.18 เผย บิน ลาเดน สะสมวัตถุนิวเคลียร์เพียบ น.18
28/10/2544	แอนแทริกซ์ตามหลอนมะกันศาลสูงป่วนเจอในห้องจ.ม. น.1,6 ปกเปลือกบินลาเดน(43)ถ้อยคำคืออาวุธ น.24 นักรบอาสาปาเกียขับพันแห่ช่วยทาลีบัน น.24

ตารางที่ 4 (ต่อ)

29/10/2544	มือปืนยิงถล่มโบสถ์คริสต์ฆ่าหมู่ 16 ศพ น.1,20 ปอกเปลือกบินลาเดน(44)ในโลกส่วนตัว น.20
30/10/2544	อังกฤษระงับไม่มีเป้าอัลเคด้า ผวายอมจ่ายเงินหนีเข้ายุโรป น.1,20 ปอกเปลือก บิน ลาเดน (45) ในกระท่อม น.20
31/10/2544	ทูตไทยในปากีสถานเจอจ.ม.ซูเฟบีไอเดือนบอมบ์รอบ 2 น.1,20

5.2.2 การวางกรอบเกี่ยวกับอิสลาม/มุสลิมในหนังสือพิมพ์มติชน

การนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับอิสลาม หรือ มุสลิม ทั้งก่อนและหลังเกิดเหตุการณ์ 9/11 ในหนังสือพิมพ์มติชน ค่อนข้างจะหลากหลาย ทั้งในแง่ของกิจกรรมด้านการศึกษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการ(ก่อการร้าย)ต่างประเทศ โดยที่ข่าวของมุสลิมในต่างประเทศส่วนใหญ่ จะเป็น เรื่องของการก่ออาชญากรรมและความรุนแรง ในภูมิภาคนี้

ช่วง 1 สิงหาคม -11 กันยายน สัดส่วนการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนเกี่ยวกับ กิจกรรมของมุสลิมในประเทศเทียบกับหัวข้อเกี่ยวกับอิสลามหรือมุสลิมทั้งหมดคือ 2/3 หรือ ประมาณ 10 หัวข่าว จากประมาณ 15 หัวข่าว โดยเนื้อหาข่าวในประเทศเป็นเรื่องกิจกรรมทาง สังคมและเศรษฐกิจ ไม่ปรากฏการใช้คำที่เชื่อมโยงกับความรุนแรงหรือสื่อแสดงการมีอคติทาง ศาสนา แต่เนื่องจากข่าวเกี่ยวกับมุสลิมในต่างประเทศ เป็นข่าวเกี่ยวกับการก่อความรุนแรงของ มุสลิม แม้เนื้อหาข่าวจะไม่แสดงอคติ แต่หากพิจารณาว่าการ "ตัดสินใจ" นำข่าวมาลง คือส่วนหนึ่ง ของการวางกรอบแล้ว ภาพของ "มุสลิม" ในกรอบ "ผู้ก่อการร้าย" ของหนังสือพิมพ์มติชนก็จะ ปรากฏค่อนข้างชัด โดยเฉพาะเมื่อในเนื้อหาข่าวนั้นใช้คำซ้ำในลักษณะตอกย้ำ เช่น "กบฏอานูไชย์ฟ กบฏมุสลิม" หรือในลักษณะของการขบเน้นว่าเป็นเรื่องของความต่างทางศาสนา เช่น "กบฏมุสลิม ...ตัวประกันชาวคริสต์" เป็นต้น

ช่วง 12 กันยายน - 31 ตุลาคม ข่าวเกี่ยวกับมุสลิม ส่วนใหญ่เป็นข่าวในประเทศ และ เกี่ยวเนื่องกับทำที่ต่อวินาศกรรม 9/11 ในขณะที่ข่าวต่างประเทศยังคงเป็นเรื่องของการก่อความ รุนแรงในประเทศเพื่อนบ้าน ที่ตอกย้ำความเป็นมุสลิมที่โหดร้ายหรือเป็นตัวก่อปัญหา

สำหรับภาษาที่ใช้ในการรายงานและท่วงทำนองการเขียนโดยทั่วไป เป็นไปตามรูปแบบ ปกติของการเขียนข่าวแปลและบทสัมภาษณ์ ไม่ได้สื่อแสดงอคติทางศาสนาโดยตรง แม้บางครั้งจะ ใช้คำเรียก "มุสลิม" ว่า "อิสลาม"

ตารางที่ 5

สรุปหัวข้อข่าวเกี่ยวกับอิสลาม/มุสลิมในมติชน ช่วง 1 สิงหาคม – 31 ตุลาคม 2544

02/08/2544	ศอ.บต.ปลุกฝังแกนนำนักเรียน น.11
04/08/2544	อาบูไชย์ฟเหนียมตัดหัวตัวประกันอีก น.18
05/08/2544	อาบูไชย์ฟเหนียมตัดหัวอีก1 น.24
08/08/2544	อารโรโยยุติสงครามลงนามหยุดยิงอิสลามโมโร น.18 อิสลามใต้จี้รัฐสร้างโรงพยาบาลมุสลิม น.7
15/08/2544	กองทุนหมู่บ้านปัตตานีใกล้เสร็จ น.11
17/08/2544	สัมภาษณ์พิเศษ นายปริญญา อุดมทรัพย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส น.25
18/08/2544	อาบูไชย์ฟแฉติดสินบนทหารหนี่ น.18
21/08/2544	จีนไวย 2 จนท.ดับเซ่นป็นสืรบกบฏ น.20
24/08/2544	แก้ระเบียบ คบ.กองทุนหมู่บ้านไม่ให้ขัดหลักศาสนาอิสลาม น.1,26
28/08/2544	ไฉ่หนอ โรงเรียนปอเนาะ น.12
03/09/2544	มหาธีร์แฉกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรง3ปท.ผ่นักอุดมการณ์สร้างอาณาจักรอิสลาม น.18
04/09/2544	แบงก์อิสลาม ไฟโบสุดท้ายรัฐบาล น.8
05/09/2544	คลังจับมือ วันนอร์ ตั้งแบงก์อิสลาม น.8
09/09/2544	ซูกันัน-ณญบ.ห้ามส่งข่าว น.10
12/09/2544	สตรีพุทธ-อิสลาม น.13
14/09/2544	ด้านมุสลิมลามไปถึงออสซี น.32
19/09/2544	เตรียมตัวไปทำ ฮัจย์ น.4 อาซิส เบญหาวัน น.6
20/09/2544	จัดซื้อวัคซีนไทยมุสลิมแสงบุญฟรีสร้างภูมิคุ้มกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น น.7 คลังเดินหน้าเซ็น ธ.อิสลาม น.9
21/09/2544	ททท.เข้มแผนท่องเที่ยวห้ามแตะมุสลิม น.9 จุฬาราชมนตรีเตือน รบ.อย่าใช้ไทยเป็นฐานทัพ น.1,28 เสียงจากพี่น้องมุสลิมจากเหตุการณ์วินาศกรรมอเมริกา น.14
24/09/2544	มุสลิมปลุกสามัคคีจวกบขชั้วราวหักเขตนกจับก่อการร้าย น.1,19
26/09/2544	ยุวมุสลิมไทยค้นหาคำตอบโคโรบอมบ์เวสต์เทรตฯ น.1,20 กรม.ไฟเขียวแบงก์อิสลาม น.16
01/10/2544	ทาบ 10 ปท. ร่วมแบงก์อิสลาม น.9 อะไรคือ จิฮัด ของ อินโดนีเซีย น.20
02/10/2544	อิมามมักกะฮ์เตือนผู้นำโลก อย่าใช้ความรุนแรง น.18

ตารางที่ 5 (ต่อ)

06/10/2544	ยุวมุสลิมเปิดบัญชีรับบริจาคช่วยชาวอัฟกัน น.20
09/10/2544	มุสลิมไทยเลือกที่จะเคลื่อนไหวโดยสันติ น.21
11/10/2544	เจ้าชายซาอูดีฯเชื้อประชาชนหนูนบิน ลาเดน น.20
12/10/2544	สงครามก่อการร้ายขยายวงสู่ชวา มาเลย์ ฟิลิปปินส์ มะกันซัวร์หรือมัวนิม น.1,26
13/10/2544	อิมรอน มะลูลีม เรียกร้องเดินสายกลาง น.6 เดือน4ร้านไก่ดังผิดกม.ติดเครื่องฮาลาล น.7
14/10/2544	มุสลิม ไทยต้านสินค้ามะกัน แม้วัดชวนตั้งคำถามอยู่ตะเกา น.1,6
16/10/2544	ไฟนิวอาดในอุดมการณ์เริ่มปะทุคุกคามซาอูดีอาระเบีย น.20
21/10/2544	มติ กก. อิสลามเลิกรับรองฟาสต์ฟู้ดมะกัน น.1,10 ป็นส์แถลงขอบคุณจีน-ลิเบียช่วยวิศวกรจากอุ้งมือโจรสล่ำเร็จ น.20
22/10/2544	6 หมิ่นมุสลิมได้ละหมาดเผาหุ่น บุช -ธงชาติสหรัฐ น.1,20 กบฏอาบูไซยฟ น. 18
23/10/2544	ดร.เรียกผู้นำมุสลิมอินโดฯสอบประท้วงมะกันบอยควานักลงทุนแผ่น น.18
24/10/2544	กุนชื้อทหารสหรัฐถึงป็นส์เตรียมล้างไซยฟ น.26 เสียงเพรียกแห่งสันติภาพสมาคมนักปราชญ์อิสลามมาเลเซีย น.26
25/10/2544	พม่าเคอร์ฟิวมุสลิม-พุทธขัดแย้ง น.18 ปราบก่อการร้าย น.18 พม่าเคอร์ฟิวแก้ปัญหามุสลิม น.23
27/10/2544	ประท้วงมะกันรอบยะลา น.20
28/10/2544	ป็นส์กุดหัวบิกอานูชายาฟ น.24
30/10/2544	มุสลิมไทยฮิตตั้งชื่อลูก บิน ลาเดน น.20

5.3 สงครามอิรัก กับ อิสลาม/มุสลิม ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

5.3.1 การวางกรอบสงครามอิรักในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอิรักของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ค่อนข้างเป็นไปในลักษณะของการมองจาก "วงนอก" โดยที่ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเสนอสรุปความคืบหน้าของเหตุการณ์ ท่วงทำนองของการเขียนจึงไม่รุนแรง ตอกย้ำ หรือกระตุ้นอารมณ์ เหมือนครั้งรายงานเหตุการณ์ 9/11

นอกจากนี้ ความสนใจและความถี่ในการนำเสนอก็ลดสถานะลง และมีลักษณะของการรายงานข่าวภาวะสงครามในต่างประเทศทั่วไป ไม่มีการใช้ภาษาที่แสดงอารมณ์ร่วมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นการรายงานหรือวิเคราะห์ข่าวในฐานะบุคคลที่ 3 และไม่ค่อยแสดงความพะวงถึงเรื่องปากท้องหรือผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อประเทศไทย เมื่อเทียบกับการรายงานเหตุการณ์ 9/11

อย่างไรก็ดี กรอบการนำเสนอข่าวส่วนใหญ่ ถือเป็นกรอบการนำเสนอในบริบทความขัดแย้งด้านเดียว เพราะแทบไม่ปรากฏเสียงจากฝ่ายของอิรัก เนื่องจากข่าวส่วนใหญ่นำเสนอจากมุมมองสหรัฐฯ แม้จะบอกว่า "สหรัฐน้ำเลือด" ในฉบับวันที่ 26 มีนาคม ก็ตาม

ตารางที่ 6

สรุปหัวข้อสงครามอิรักในไทยรัฐช่วง 1 กุมภาพันธ์ – 30 เมษายน 2546

06/02/2546	วันโสมแดงฉวยเปิดศึกช่วงสงครามอิรัก น.2
16/02/2546	สื่อประท้วงสหรัฐฯคัดค้านสงครามอิรัก น.1,15
06/03/2546	ความคืบหน้าล่าสุดวิกฤติอิรัก น.2
10/03/2546	เตรียมรับมือสงครามอิรักอีก 7 วันสงครามระเบิด น.5
15/03/2546	บริษัทเรือดาน้ำไขกระวางขนส่งเพิ่ม น.5
20/03/2546	ไทยขับ 3 จนท.อิรัก แฉชัดดัม ระดมอาวุธเคมีสู้ น.1,12,19 พาณิชย์พร้อมรับมืออุสมักรั่มชัดดัม น.9
21/03/2546	ความคืบหน้าล่าสุด น.2
22/03/2546	อิรักยอมชูงูขาว น.1,12,16,19
25/03/2546	สงครามตัดตอนชัดดัม บุษเดิมพันเก้าอี้สมัยที่2 น.1,5 ด้านสงครามเป็นเรื่องปกติ น.1,10,11,19 ราชวงศ์อังกฤษบำรุงขวัญนักรบ น.24
26/03/2546	สหรัฐน้ำเลือดไล่ฆ่า 100 ศพ น.1,11,12,19
27/03/2546	คำเตือนแฟนสงครามระวัง! ไรค์ข้อมูลท่วม น.1,5 อิรักตาย 650 ศพของเลือดที่นาจาฟด้านหน้าแบกแดด น.1,12,19 ยุทธการสูบอิรักกุดหัวชัดดัม น.2 30 วันสงครามจบ น.5
28/03/2546	บุชหรือแบลร์เตรียมใจรับสงครามนองเลือดกว่าคาด น.1,12,16 ความคืบหน้าล่าสุด น.2
29/03/2546	คอนันต์เลือดไทยหายตัวในสงครามอิรัก-ครอบครัวทำใจสหรัฐ-ระดมพลอีกแสนสู่สมรภูมิ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

	น.1,12,16
30/03/2546	วัยฉาบ ถกผลพวงภัยสงครามสหรัฐ-อิรัก สังกะยชัยชนะบนชาคมมนุษย์ น.12
31/03/2546	ความคืบหน้าล่าสุด น.2 ต้นทุนสงคราม น.5 คนไทยกับสงคราม น.5
01/04/2546	บอมบ์พลาดเด็กตาย 11 ศพ น.1,12,14,19
03/04/2546	ทำไมสหรัฐฯชนะแต่แพ้สงครามอิรัก น.1,5 ความคืบหน้าล่าสุด น.2
04/04/2546	ความคืบหน้าล่าสุด น.2
05/04/2546	ทหารสองสามมีภรรยาในสงครามอิรัก น.2 ความคืบหน้าล่าสุด น.2
07/04/2546	ความคืบหน้าล่าสุด น.2
08/04/2546	ความคืบหน้าล่าสุด น.2
09/04/2546	ความคืบหน้าล่าสุด น.2
10/04/2546	แบกแดดหิวโซอดอยากปล้น-จลาจล น.1,16,19 เพลงอาวุธเชื้อโรค ทำไม้ตายซัดดัม น.1,15 ความคืบหน้าล่าสุด น.2 สงครามชิงประชาชน น.3 สงครามคนละยุค น.5
11/04/2546	พลิกอิรัก ล่ากูดหัวซัดดัม ถอนราก น.1,16,19 ความคืบหน้าล่าสุด น.2 กว่าจะถึงวันซัดดัมสิ้นลายเสีย น.2
12/04/2546	ซัดดัมดับ...ผู้นำอาหรับหนาว น.2 ความคืบหน้าล่าสุด น.2
15/04/2546	สาธารณะรัฐเคอร์ดิสถาน น.2
16/04/2546	ฤาชีเรียจะเป็นเหยื่อรายต่อไป น.2
17/04/2546	จบศึกจีไออีดี อิรัก/อิรักฆ่ากันต่อ น.2
18/04/2546	เขมภูมิตายแล้วสหรัฐฯแกลงซัด น.1,16
19/04/2546	เจ้าจำปีผวาเบนเป๊กบิน น.8
21/04/2546	เจ้าหญิงญี่ปุ่นเป็นห่วงชาวอิรัก น.24
24/04/2546	ฝรั่งเศสกลับล่าไอ้มะกัน หนูนยูเอ็นเลิกคว่ำบาตร ศก.อิรัก น.2

5.3.2 การวางกรอบเกี่ยวกับอิสลาม/มุสลิมช่วงสงครามอิรักในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับอิสลาม หรือพาดพิงถึงมุสลิม ในช่วงตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 30 เมษายน 2546 ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของเหตุการณ์ความรุนแรงในต่างประเทศโดยเฉพาะที่ฟิลิปปินส์ แม้แต่การนำเสนอข่าวการแสวงบุญ ในฉบับวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ก็อยู่ในข่ายของข่าวต่างประเทศ ที่เกี่ยวพันกับกระแสการประท้วงสงคราม ไม่ใช่การนำเสนอเรื่องราวของการแสวงบุญโดยตรง

ภาษาที่ใช้ในการรายงานไม่หือหาว เพราะเป็นเพียงการรายงานในกรอบข่าวต่างประเทศสั้นๆ นอกจากตัวข่าวซึ่งเป็นการก่อความรุนแรงโดยมุสลิมซึ่งใช้คำว่า "อิสลาม" อยู่ในชื่อขบวนการแล้ว ไม่มีการใช้คำที่แสดงการเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องของศาสนา

แต่เนื่องจากเกือบทั้งหมดเป็นข่าวเกี่ยวกับมุสลิมในต่างประเทศ และเป็นข่าวเกี่ยวกับการก่อความรุนแรง ดังนั้นแม้เนื้อข่าวจะไม่แสดงอคติ แต่การ "ตัดสินใจ" นำข่าวมาลง และลงโดยยัดถือหรือคงไว้ซึ่งรูปแบบการนำเสนอของ "ต้นตอ" ข่าว เพราะถือเป็นเพียงการ "รายงานข่าว" (ต่างประเทศ)ปกติ ก็ได้ทำให้ภาพของ "มุสลิม" ในกรอบ "ผู้ก่อการร้าย" ที่ตอกย้ำความเป็นมุสลิมที่โหดร้ายหรือเป็นตัวก่อปัญหาภัยเด่นชัดเช่นเดิม

ตารางที่ 7

สรุปหัวข้อข่าวเกี่ยวกับอิสลาม/มุสลิมในไทยรัฐ ช่วง 1 กุมภาพันธ์ – 30 เมษายน 2546

01/02/2546	ล้มแผนบึ้มบาทลีรอบ 2 บินลาตินผลิตนิวเคลียร์ น.2
11/02/2546	แสวงบุญ น.2
21/02/2546	เลือดนองฟิลิปปินส์ น.2 เรือบินทหารชนเขา 302 ศพ ส่วนปากีสถานแม่ทัพฟ้าดับ น.1,4
24/02/2546	ประชุมสุดยอดนามมหาเธร์จวกมะกันจ้องเล่นมุสลิม น.2
27/02/2546	ซัลโว 45 อุกอจหัวคะแนน มท.1 น.1,19
28/02/2546	กบฏป็นส์บีมโรงไฟฟ้าดับเกาะ น.2 ประกบ 2 มือป็นยิงเด็กวันนอร์ฟุ้งปมท้องถิ่นชนวนสังเิบ น.1,19
05/03/2546	กบฏป็นส์บีมสนามบินดาเวตาย 30 เจ็บกว่า100 น.2
06/03/2546	ป็นส์ระทึกบีมห้างสรรพสินค้าอีกอาบุไชยาฟรับผัดใจมตีดาเวา น.2
19/03/2546	บีมแบงก์ชาติป็นส์-กบฏยึดถนนดับ18 ศพ น.2
23/04/2546	ผู้บงการบึ้มบาทลีขึ้นศาลแล้ว น.2

5.4 สงครามอิรัก กับ อิสลาม ในหนังสือพิมพ์มติชน

5.4.1 การวางกรอบสงครามอิรักในหนังสือพิมพ์มติชน

ภาพสงครามอิรักที่นำเสนอโดยหนังสือพิมพ์มติชน คือลักษณะสงครามที่แม้จะไม่ชอบธรรมนัก เพราะเป็นการก่อสงครามโดยชาติมหาอำนาจที่มีความเหนือกว่าในทุกด้าน และเป็นสงครามที่มีกระแสคัดค้านชัดเจน ต่างจากครั้งที่ทำสงครามในอัฟกานิสถาน แต่ก็ยังเป็นเพียงอีกหนึ่งสงครามนอกบ้าน เพราะประเด็นการนำเสนอข่าว ยังมุ่งไปที่ผลกระทบด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก

เนื่องจากตัวเหตุการณ์ไม่ได้เป็นเรื่องก่อการร้าย และเป็นการรายงานในกรอบของสงครามนอกบ้าน จึงไม่ปรากฏคำเช่น “ผู้ก่อการร้ายมุสลิม” ในการรายงานหรือวิเคราะห์ และมีเพียงหัวข้อ “สงครามอิรัก-สหรัฐ ก้าวหนึ่งของสงครามศาสนา” ในฉบับวันที่ 9 เมษายน ที่พาดพิงประเด็นการเป็นสงครามศาสนา แต่ก็เป็นการเขียนวิเคราะห์ถึงลักษณะความเป็นไปได้ที่จะมีการเชื่อมโยงสงครามครั้งนี้เข้ากับศาสนาโดยเฉพาะในแง่ของการ“ญิฮาด”ด้านสงคราม อีกทั้งยังเป็นมุมมองของผู้เขียนมุสลิมด้วย

เนื่องจากลักษณะการนำเสนอส่วนใหญ่อยู่ในรูปบทความหรือบทวิเคราะห์มากกว่าการรายงานข่าว อีกทั้ง ยังมีความพยายามนำเสนอข้อมูลจากมุมมองทัศนะของ “เหยื่อ” แห่งสงคราม ไม่ได้เน้นแต่ข้อมูลว่าด้วยศักยภาพและความคืบหน้าทางการรบของฝ่ายรัฐบาลสหรัฐฯ เช่นที่ปรากฏในไทยรัฐ กรอบการนำเสนอจึงมีลักษณะที่ครอบคลุมทั้ง 2 ด้านของความขัดแย้งชัดเจนกว่า(ไทยรัฐ)

ตารางที่ 8

สรุปหัวข้อข่าวสงครามอิรักในมติชนช่วง 1 กุมภาพันธ์ – 30 เมษายน 2546

02/02/2546	บันทึกจากอชิงตัน(1)ใจกลางพายุสงคราม น.5
07/02/2546	ฮอฟฟ์แมนด้านสงครามอิรัก น.10
18/02/2546	ออสการ์ ชัดเงินรักษาความปลอดภัยเพิ่ม 2 เท่าผวาสงครามอิรัก น.24
27/02/2546	ตลาดแรงงานซบเซา-เงาสงครามอิรักกดดันนี้ความเชื่อมั่นสหรัฐร่วงต่ำสุด น.10
01/03/2546	ราคาน้ำมันดิบมะกันพุ่งสูงสุดรอบ12 ปี น.5
03/03/2546	ไซโก้ ออร์เดอร์ลิ้นรับสงครามอิรัก น.8 7
04/03/2546	เอ็มทีวีพร้อมรับสงครามอิรักเตรียมบ่อนทิ้งเพลงข่าวในแฟนวัยโจ๋ น.24
11/03/2546	โทมัสแฉอิหร่านทุ่มพัฒนานิวเคลียร์เข้าทางมะกันหนุนเปิดสงครามอิรัก น.10

ตารางที่ 8 (ต่อ)

13/03/2546	Privatization กับสงครามอิรัก น.6 สงครามอิรักกับสถานการณ์น้ำมันโลก น.6
14/03/2546	ไทยกับสงครามสหรัฐ-อิรัก น.2
15/03/2546	จับตามลกระทบไทย-โลกหลังสงครามสหรัฐ-อิรัก น.1,2
20/03/2546	สงครามอิรักกับปัญหาข้อมติดคณะมนตรีความมั่นคง น.6 ออสการ์กร้อย น.12,13
21/03/2546	นานาชาติวิอนสหรัฐหยุดสงครามโดยเร็วญี่ปุ่นพร้อมผู้มคนอิรัก น.1,16 ซีไอเอ ซึ่เป่าถล่มโหมฆอริก40ลูก เจาะจงฆ่า ชัดตัม น.1,14 อหังการจอร์จ ดับเบิลยู.บุช น.2 ไทยต้องระวัง น.2 ซีไอเอเปิดเดินหน้าประชุมต่อ น.8 ประเมินสถานการณ์สงครามยก1 ชัดตัม เหนือกว่า น.13
22/03/2546	โดนัลด์ รัมส์เฟลด์ รัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐกับปฏิบัติการจิตวิทยาต่อกำลังรบอิรัก น.2 เว็บสงคราม น.11 มรดกกล้าคำอารยธรรมโลกDangerous Zone กลางไฟสงครามอิรัก น.13 ปฏิภิกิริยาเฉียบพลันสงครามอเมริกา-อิรัก น.18 ประเมินสถานการณ์สงครามวันที่ 2-เสี่ยงภาคพื้นดิน น.1,10 เสพข่าวสงครามมากเป็นโรคเครียด น.12
23/03/2546	ยูเอ็น ฟังไม่ได้ หวันสหรัฐเหิมบุกอีก3ปท. น.1,24 ปชป.จัดตั้งวอร์รูมรับมือสงครามบัมคูเวต นศ.-แรงงานเลือนกลับ น.1,24 โน วอร์เสี่ยงกระหึ่มโลกที่ บุษ-แบลร์ ไม่ได้ยิน น.2 วิถีแห่งแบกแดด หลังผ่านวัน ฟ้าถล่ม น.11 ทักษิณ มองข้าม ซ็อด เฝ้าระวังศึก สหรัฐ-อิรัก หาจุดยื่นหลังสงคราม น.3
24/03/2546	รัฐผู้ันผลราคาขายปลีกน้ำมันรอดูผลกระทบอิรักเฉาปอ น.1,5 มะกัน นับหมื่นถือปิดล้อม ซีเอ็นเอ็น น.1,14 มิดล์ยูวีวิเคราะห์ 2 เมื่ออเมริกาถล่มอิรัก น.7 สงครามกับความเชื่อเศรษฐกิจดีขึ้น ..จริงหรือ น.8 เอกชนผวามะกันตั้งเศรษฐกิจโลกทรุด น.9 ศก.สหรัฐกับสงครามอ่าวภาค 2 น.12 ออสการ์ ในภาวะสงคราม น.13 สปช. ลดพลังงาน5% รับสงครามอิรัก น.20
25/03/2546	เวทีออสการ์ ถล่มเหตุผลบุช จอมปลอม น.1,15

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	<p>คำให้การเหยื่อสงคราม นี้ทำให้เรารักชาติดัม ไมโซอเมริกา น.12</p> <p>เปิดขุมกำลังอิรัก ขุดสุดท้ายสหรัฐฯ น.13</p> <p>ไฮโซผวาสงครามเพลงานสังคมวันถูกประณาม น.26</p> <p>โอเพ่นมาย ขอให้เสียงบริสุทธิ์..ยุติเสียงปืน น.32</p> <p>สงครามทำเครียด น.32</p>
26/03/2546	<p>22 ขาดิอาหรับยื่นยูเอ็นขับสหรัฐฯพันอิรัก น.1,14</p> <p>สื่อในภาวะสงคราม น.2</p> <p>พิสูจน์สัญชาติญานมนุษย์ น.6</p> <p>สงครามอิรักกับกฎหมายระหว่างประเทศ น.6</p> <p>อนาคตเอเชียตะวันออก ภายหลังสงครามอิรัก น.6</p>
27/03/2546	<p>มะกันขยี้สื่อบอมบ์ทีวีปิดหู-ตาอิรัก น.1,15</p> <p>สมรภูมิแห่งนาจาฟ น.13</p> <p>โลกของสงคราม ในนิยายของเด็กอเมริกัน น.13</p> <p>เจสซี่ เซลยอิรัก น.13</p>
28/03/2546	<p>สหรัฐฯส่งทหารเพิ่ม3หมื่นลุยแนวรบใหม่พลร่มยึดเหนือ น.1,14</p> <p>เทียบสมรรถภาพ น.1,13</p> <p>ประวัติศาสตร์ขั้วรอยภาพจากสงครามเวียดนามปรากฏขึ้นแล้วที่อิรัก น.3</p> <p>น้ำมันใกล้แตะ30 ดอลลาร์-ฟรีเมียมเรือขึ้น 70 เท่า น.14</p>
29/03/2546	<p>หน่วยรบไฮเทคมะกันชี้ชะตาสงครามอิรัก น.1,2</p> <p>นัยนอกสมรภูมิเมื่อสงครามอิรักยึดเยื้อ น.10</p> <p>สงครามในความรู้สึก น.13</p>
30/03/2546	<p>มะกัน ป่วนหนักสั่งหยุดรบคนอิรักฆ่า5ทหาร สหรัฐระเบิดพลีชีพ น.1,12,11</p> <p>ความผิดพลาดของ อเมริกัน ข้อวิเคราะห์จากนายทหาร รัสเซีย น.10</p> <p>ญาติทำบุญให้ ส.ท.เซมภูมิ แคล้วคลาดภาวนาให้แค่หลงทาง-เลวร้ายสุดถูกจับ น.12</p>
31/03/2546	<p>ปฏิบัติการแห่งสงคราม 11 นักการเมือง-นักคิด นักธุรกิจเอเชีย น.1,2</p> <p>กว่าอเมริกาจะได้เรียนรู้ น.6</p> <p>เสียงก้องโลก หยุดการหลัง เลือด-น้ำตา น.17</p>
01/04/2546	<p>อิรักรบแบบฮอลีวูด น.1,15</p> <p>สงครามกับปัญหาระบบความมั่นคงร่วมภายใต้สหประชาชาติ น.6</p> <p>เราอยากเห็นและอยากได้อะไร น.7</p> <p>มส.ห้ามพระไปตปท. น.15</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ)

02/04/2546	อัล-จาซีรา กับรางวัล ฟรีดอม ออฟ เอกซ์เพรสชัน น.1,12
03/04/2546	ปฏิบัติการเที่ยงคืน ฉกเชลย เจสสิก้า ลินซ์ จากเงื้อมมืออิรัก น.1,13
04/04/2546	ผลึกแห่งความคิด หยุดค้อมหัวให้โลกตะวันตก จาก ธีรยุทธ บุญมี น.3 คนไทยกับสงครามสหรัฐ-อิรัก-ใช้หัวดมรณะ น.6 ความอ้างว้างเมื่อแม่ไปรบ น.26
05/04/2546	ขอสันติภาพคืนมา น.13
07/04/2546	หมาป่ากับลูกแกะ ภาค 2 น.6 สงครามอิรัก น.6 ใครคือเหยื่อของชาวอิรักและชาวSARS น.7 เศรษฐกิจไทยนอนชม พิษ หัวดมรณะ ข้าสงครามอิรักคนไทย อย่าประมาท น.8
08/04/2546	สงครามอิรักกับข้อมติสหประชาชาติ น.6 บุช VS ชัดดัม จากวิกฤตสู่สงคราม 6 จุดสำคัญ ที่ชี้ขาดสงครามสหรัฐ-อิรัก น.12 ข้าแผลและผลประโยชน์ หลังวันสงครามอิรัก น.13
09/04/2546	มะกันเร่งตั้งรบ.อิรัก ยึดเป็นรัฐที่ 51 สงครามตาย ช.ม.ละ 100 น.1,15 เปิดแผน 3 ขั้นตอนกระบวนการยึดครองอิรัก น.2 สงครามอิรัก-สหรัฐก้าวหนึ่งของสงครามศาสนา น.6 ใครจ่ายต้นทุนในการทำสงครามอิรัก น.6 วิพากษ์ สื่อสงครามสหรัฐ-อิรักให้ร้าย-ให้รักฝ่ายไหน น.17
10/04/2546	เร่งรัฐบาลเล็กตรึงปรับลดราคาน้ำมัน น.1, 11 โค่นรูปปั้นชัดดัมกลางเมืองโซว์ สอ ทั้งโลก น.1,15 อารมณ์สื่อ-คนเสฟสื่อในสงครามอิรัก น.6 ธีรยุทธ บุญมี ตำราชบถ โฟสต์ เวสเทิร์น มองโลกอย่างไม่เอนเอียง น.17
11/04/2546	สหรัฐประกาศล่าทุกที่หาตัวชัดดัม เบนเป้าป้ายซีเรีย น.1,14 เหยื่อสงคราม น.2 ตัวเลขน่านับในสงครามรุกรานอิรัก น.6 อเมริกันคุมอนาคตไม่ได้ดุจเดียวกับการควบคุมแบกแดด น.13
12/04/2546	ขึ้นบัญชีดำล่า 50 ทีม ชัดดัม มะกันบีบ 62 ปท. จีปิดสถานทูต-ยึดทรัพย์อิรัก น.1,24 แจกจ่ายบัญชีลับ 50 แกนนำ ล่าตัวชัดดัม แอนด์ โค. ทัวอิรัก น.10
13/04/2546	บุช VS ชัดดัมจากวิกฤตสู่สงครามชาติพันธุ์และศาสนาความซับซ้อนในอิรัก น.10
14/04/2546	จากเวียดนามถึงสงครามอิรัก น.14
15/04/2546	ยามบ่ายที่ฟ้าลือากับปริศนาเหยื่อสงครามในอิรัก น.10

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	หลวงตาบัวปฏิเสณำค้ำานสงคราม น.11
16/04/2546	สงครามในสมรภูมิลิ้นสุดแต่การก่อการร้ายเพียงจะเริ่มต้น น.10
17/04/2546	โลกสำราญของอูเดย์ โลกที่ขัดแย้งในสังคมอิรัก น.10 ข่าวสงครามในหนังสือพิมพ์สำหรับเด็ก น.26
18/04/2546	สหรัฐลดตรงครึ่งเส้าให้ เชมภูมึ น.ศ.ไทยในอิรักเจอลูกหลงเจ็บ 1 น.1,14 รื้อคิดการเมืองโลกใหม่หลังสงครามอิรัก(ตอนต้น) น.6 เอสแคบซี่สงคราม-ชาร์ส ถล่มศก. น.8 สุวัจน์ ประชุม ทูตแรงงาน ด่วนเปิดเกมรุกเจาะตะวันออกกลาง น.18
19/04/2546	ส่งเอพีไอดีตามคีนวตุลล้าค่า คนไทยทำบุญอุทิศให้เชมภูมึ น.1,11 หาธรรมจากสงครามอิรัก น.14 สื่อสงครามสู่มุ่บ้านโลก น.14
20/04/2546	สันติภาพในมือเรา น.6 ชี้ตะวันออกกลางหลังสงครามเศรษฐกิจเติบโตขึ้น น.5
21/04/2546	ละครในข่าว น.6 ถลก เบื้องหลัง ความบิดเบือน สื่อตะวันตกในสงครามอิรัก น.7
23/04/2546	มิติที่สำคัญของสงคราม:สงครามจิตวิทยา น.6
24/04/2546	คู่หูของอเมริกาและมิตร น.2 มะกันเตรียมเตะฝรั่งเศสพันทางคิดบัญชีค้ำานสงครามถล่มอิรัก น.10
25/04/2546	อาฆาตพยาบาทของสหรัฐ น.2
28/04/2546	เป้าคือฝรั่งเศสและยูเอ็น น.2
29/04/2546	บาร์บี้ หลบไปก่อน ฮีโร่จากสงครามมาแล้ว น.17 มะกัน เดินหน้าชำระแค้นไทย น.1,16 สงครามอิรัก วัตชาร์สพันพิช แจแปนแอร์ไลน์ขึ้นค่าตัว 10% น.10
30/04/2546	อเมริกา...อีกสี่ ยิ่งกว่าที่เคยเห็น น.6

5.4.2 การวางกรอบเกี่ยวกับอิสลาม/มุสลิมในหนังสือพิมพ์มติชน

ในช่วงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 30 เมษายน 2546 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับอิสลามหรือมุสลิมของหนังสือพิมพ์มติชน แม้จะยังคงมีข่าวด้านสังคม-วัฒนธรรม ประปรายบ้าง แต่ข่าวส่วนใหญ่ในช่วงนี้ยังมุ่งเน้นไปที่เรื่องราวของมุสลิมในต่างประเทศ และเป็นเรื่องของการก่อ

อาชญากรรมและความรุนแรง ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การใช้คำเรียกประเภท “กบฏมุสลิม” และ “มุสลิมหัวรุนแรง” ปรากฏอยู่ในข่าวหลายครั้ง

ภาษาที่ใช้ในการรายงานและท่วงทำนองการเขียนโดยทั่วไปไม่หือหวา นอกจากตัวข่าวซึ่งเป็นการก่อความรุนแรงโดยมุสลิมแล้ว ไม่มีการใช้คำที่แสดงการเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องของศาสนา

การนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับอิสลามหรือมุสลิมในประเทศ ทั้งก่อนและหลังสงครามอิรักในหนังสือพิมพ์มติชน กล่าวได้ว่าค่อนข้างจะหลากหลาย มีทั้งข่าวของนักการเมืองมุสลิม กิจกรรมด้านสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษา และไม่ปรากฏการใช้คำที่เชื่อมโยงกับความรุนแรงหรือสื่อแสดงการมีอคติทางศาสนา

แต่เนื่องจากเกือบทั้งหมดของข่าวเกี่ยวกับมุสลิมในต่างประเทศ เป็นข่าวเกี่ยวกับการก่อความรุนแรง ดังนั้นแม้เนื้อข่าวและภาษาที่ใช้จะไม่แสดงอคติ แต่เนื่องจากตัวข่าวที่นำมาแปลลง ถูกกำหนดกรอบใน “การรายงาน” ไว้ตั้งแต่ต้น ภาพของ “มุสลิม” ในขอบของการรายงานภายใต้กรอบ “ผู้ก่อการร้าย” ที่นำเสนอภาพความขัดแย้งเพียงด้านเดียว โดยปราศจากการอธิบายบริบทจำเพาะของเหตุการณ์ จึงยังตอกย้ำความเป็นมุสลิมที่โหดร้ายหรือเป็นตัวก่อปัญหาเหมือนเช่นในต้นตอข่าวทุกประการ

ตารางที่ 9

สรุปหัวข้อข่าวเกี่ยวกับอิสลาม/มุสลิมในมติชนช่วง 1 กุมภาพันธ์ – 30 เมษายน 2546

03/02/2546	กฎสังคม-หลักศาสนาไม่เด็ดพิชิตยาเสพติด น.1,12
04/02/2546	อินโดฯรวบหัวหน้าเจไอประจำสิงคโปร์หลังสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดนบึ้ม น.10 สุลต่านบรูไนหย่าเมียคนที่2 น.10
06/02/2546	สอบสวนร่วม น.10 ข่าวสั้นต่างประเทศ ศก.กระทบศาสนา น.10
07/02/2546	หลักสูตรแกนกลาง อิสลามศึกษา น.20
11/02/2546	คนร้ายบึ้มบาทลีสารภาพวางเป่าฆ่าชาวออสเตรเลีย น.10
12/02/2546	นักสังคมสงเคราะห์ดีเด่นบรรจุ ไซ้ะมณี ผู้เกื้อหนุนชาวมุสลิม น.3 ศนจ.ยะลา จัดวิทยุชุมชนสื่อกลางผู้ประกอบการพิจิห์ญ์ น.21
14/02/2546	ข่าวสั้นต่างประเทศ ปราบกบฏมุสลิม น.10
21/02/2546	เครื่องบินทหารอิหร่านตกกองกำลังปฏิวัติ 302 นายดับ น.10
24/02/2546	ทิเบตปะทะจีน น.10

ตารางที่ 9 (ต่อ)

02/03/2546	ตั้งรางวัลแสนบาทนำจับมือสองคนสนิท วันนอร์ น.12
04/03/2546	ตัด 3 ประเด็นโศกเศร้าคนสนิทวันนอร์ น.11
05/03/2546	บีมสนั่นฟิลิปปินส์ 3 จุดตายแล้ว 30 เจ็บกว่าร้อย น.1,16
06/03/2546	กรุงเทพฯ ผุดสาขาอิสลามเพิ่ม น.8 อาบูไชย์ฟแอ่นอกกับบอมบ์สนามบินปินส์ น.10
07/03/2546	ไฟเขียวหลักสูตรปฐมวัย อิสลามศึกษา น.21
20/03/2546	คาดแม่ดังไทยยื่นขำงมะกันตามบัญญัติ 15 ปท.ที่ CNN ปูดแจงขับ 3 ทูตอิรัก ชาติมั่นคงปท. น.1,14
16/03/2546	การขุดค้นที่อโยธยาเมื่อโบราณคดีรับใช้การเมือง น.5
30/03/2546	เสียงสะท้อนจาก นักคิดมุสลิม ต่อ จอร์จ บุช และสงครามในอิรัก น.2 มุสลิมไทยที่ คลองตัน น.12
31/03/2546	กก.สิทธิฯ ด้านมะกันสูบเลือดอิรัก มุสลิมได้รับอส.ฟื้นฟูหลังสงคราม น.15
12/04/2546	อส. ฆ่ากราดเอ็ม-16 ไล่ผู้ลี้ภัยสงครามจับผู้นำซึ่งพืดถอนหนด-โกนเครา น.9
16/04/2546	สงครามทำบาห์เรนชะลอลงทุนธนาคารอิสลามเลื่อนเวลาเปิดอีก น.6
19/04/2546	ผู้แทนท้องถิ่น พิจิตร เตะหมัดหมะ ปอ.บริหารอบต.เทพา น.17
21/04/2546	ถึงตอนกลืนก็คงจะแค้นคอ น.6
23/04/2546	สหรัฐจับชูบายดี 1 ใน 9 ผู้นำสมุนชัดตัม น.10
24/04/2546	ชาวเคิร์ดผู้ไร้รัฐกับสงครามในตะวันออกกลาง น.7 อินโดนีเซียเปิดศาลใต้สวนคดีหัวหน้าขบวนการเจไอ น.10 ลิเกฮูลู เอดดูเทนมেন্টส์ ไล่มุสลิม น.17
25/04/2546	กบฏโมโรอาละวาด น.10 บอมบ์เขย่ายูเอ็น น.10 ชีอะห์นับแสนล้มไม่เอามะกัน-ชัดตัม น.10
27/04/2546	ระเบิดพลีชีพดับ 5 นุสฎานีวิทยูโรตี น.5

วิเคราะห์สรุป

การใช้ภาษาที่ "รุนแรง" ถูกทำให้กลายเป็น "สิ่งปกติ" ในการนำเสนอข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์ไทย ดังที่ปรากฏชัดในการรายงานข่าวเหตุการณ์ 9/11 ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 12 กันยายน 2544 และด้วยการใช้ภาษาที่รุนแรงหรือตอกย้ำความรุนแรง โดยเฉพาะในรูปแบบ

ของการใช้คำตอกย้ำเชื่อมโยงกับศาสนาอิสลาม ภาพลักษณ์แง่ลบของมุสลิม/อิสลาม ในลักษณะของการนิยมความรุนแรงและใจทมิฬโหดเหี้ยม จึงถูกกระพือให้แพร่หลายเด่นชัดมากขึ้น

การบอกเล่าเรื่องราวของเหตุการณ์ 9/11 ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน แม้จะมีความแตกต่างในแง่ของลุ่มเสี่ยงการเขียน และรายละเอียดการบอกเล่าอยู่บ้าง แต่ทั้ง 2 ฉบับ ต่างนำเสนอในกรอบว่าด้วยเรื่องการก่อการร้าย และผลกระทบทางเศรษฐกิจ เป็นสาระสำคัญ ส่วนแนวโน้มในการเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้เป็นเรื่องของ(อิทธิพล)ทางศาสนานั้น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐในส่วนของกรนำเสนอตัวเหตุการณ์ ดูผิวเผินค่อนข้างจะมีแนวโน้มของการเชื่อมโยงมากกว่าเพราะมีสัดส่วนการใช้คำที่หือหวาและเร่งเร้าอารมณ์ที่ชี้ไปถึงความรุนแรง(ของมุสลิม)สูง และชัดเจนในการใช้คำ แต่อาจเป็นด้วยธรรมชาติความผิวเผินของหนังสือพิมพ์หัวสี ไทยรัฐ จึงแทบไม่ปรากฏข้อความที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอิสลามกับมุสลิม ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชน แม้จะมีแนวโน้มของการนำเสนอแง่มุมของการก่อการร้ายเพื่อตอบโต้ทางการเมืองมากกว่า แต่การนำเสนอบทวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมเด่นชัด กลับยิ่งตอกย้ำภาพลักษณ์นิยมความรุนแรงของมุสลิมบางกลุ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างอิสลามกับมุสลิม ก็สามารถมองเห็นได้ชัดกว่าด้วย

ส่วนการบอกเล่าเหตุการณ์ในช่วงสงครามรุกรานอิรัก หนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ชื่อฉบับ แม้จะมีท่าทีที่แสดงความเป็นกลางมากขึ้น แต่ก็มีแนวโน้มที่กระตุ้นเสริมให้เห็น “การนิยมความรุนแรง” ของมุสลิม จากการนำเสนอข่าวแง่ลบของมุสลิม(ในภูมิภาคนี้) ภายใต้กรอบ “ผู้ก่อการร้าย” ในช่วงดังกล่าวเช่นกัน

อย่างไรก็ดี ทั้งไทยรัฐและมติชน มีลักษณะร่วมกันที่ค่อนข้างชัดเจนในการนำเสนอเกี่ยวกับเหตุการณ์ 9/11 นั่นคือ การนำเสนอในกรอบแห่งการขึ้นนำของสหรัฐอเมริกา และการกระโจนสู่วงวนความทรงจำกลุ่มแบบ Islamophobia แบบไม่ร้อรี

เหตุใดสื่อหรือสังคมไทยซึ่งมีศาสนาวัฒนธรรมแตกต่างจากโลก “ตะวันตก” จึงมีภาวะความทรงจำกลุ่มแบบ Islamophobia เยี่ยงสังคมตะวันตก ทั้งที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีการสังสมความทรงจำเรื่องครุเสด(และเพิร์ลฮาเบอร์)?